

Universitätsbibliothek Wuppertal

Diodori Sicvli Bibliothecæ Historicæ Libri XV

Diodorus <Siculus>

Basileæ, 1578

Dictys Cretensis De bello Troiano

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1046](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1046)

DICTYS CRETENSIS
Q. SEPTIMIUS ROMANVS

Quinto Aradio. S. D.

Phemeridem belli Troiani Dictys Cretensis (qui in ea milita cum Idomeneo meruit) conscripsit literis Punicis, quæ tū Cadmo & Agenore authoribus per Græciam frequentabant. De in post multa secula collapsa per uetustatem apud Gnoson (olim Cretensis regis sedem) sepulchro, eius pastores cum eò deuenissent, fortè inter cæteram ruïnā loculū stanno à fabro clausum offendere, ac thesaurum rati mox dissoluunt, non aurum, nec aliud quidquam prædæ, sed libros ex philyra in lucem producturi. At ubi spes frustrata est, ad Praxim dominum loci, eos deferunt. Qui commutatos literis Atticis, nam oratio Græca fuerat. Neroni Romano Cæsari obtulit, pro quo plurimis ab eo donatus est. Nobis cum in manus fortè libelli uenissent, auidis ueræ historiæ cupidō incessit, ea uti erant Latine differere: magis confisi ingenio, ut ociosi animi desidiam discuteremus. Itaq; priorum quinque uoluminum quæ bello contrita gestaque sunt, eundem numerum seruauimus. Residua quidem de reditu Græcorum in unum redegitur, atq; ad te misimus. Tu Rufine mi, ut par est, faue ceptis.

DICTYS CRETENSIS DE BELLO TROIANO,
LIBER PRIMVS.

Q. SEPTIMIO ROMANO INTERPRETE.

Conuentus Græcie Principum in Creta.

Vincti reges, qui Minois Ioue geniti pronepotes Græciæ imperitabant, ad diuidendas inter se Atrei opes, Cretam conuenire. Atreus namque ex Minoë postrema sua ordinās, quicquid auri atq; argenti, pecorum etiam fuit, nepotibus quos filia genuerant, ex æquo diuidendum reliquerat, excepto ciuitatū terrarumq; imperio. Hæc quippe Idomeneus cū Merione Deucalionis, Idomeneus alter Molius, iussu eius seorsum habuere. Conuenere autem Clymenæ & Nauplii filius Palamedes, & Aeas, Dictys ex Cretæ Ida. Itē Menelaus Aeropa & Plisithene genitus, à quo Anaxibora soror (quæ eo tempore Nestori denupta erat) & Agamemnon maior frater, ut uice sua in diuisione uteretur, petiuerant. Sed hi non Plisithenis, ut erant, magis quàm Atrei dicebantur: ob eam causam, quod quum Plisithenes admodum paruus, ipse agens in primis annis uita functus, nihil dignum ad memoriam nominis reliquisset, Atreus miseratione atatis secum eos habuerat, neque minus quàm regios educauerat. In qua diuisione singuli pro nominis celebritate inter se quisque magnifice transegere. Ad eò re cognita omnes ex origine Europæ, quæ in ea insula summa religione colitur, conflunt, benigneque salutos in templum deducunt. Ibi multarum hostiarum more patrio immolatione celebrata, exhibitisq; epulis, largè magnificeque eos habuere. Itemq; insecutis diebus reges Græciæ, & si ea quæ exhibebantur magnifice cum lætitiâ fuscipiebant, tamen multò magis templi eius magnifica pulchritudine, preciosaq; extrucone operum afficiebantur, inspicientes repetentesq; memoria, singula quæ ex Sidone Phœniciæ patria eius, atque nobilibus matronis transmissa magno tum decori erant. Per idem tempus Alexander Phrygius, Priami filius, cum Aenea alijsque ex consanguinitate comitibus, Spartæ in domum Menelai hospitio receptus, indignissimum facinus

nus perpetraverat. Is namque ubi animadvertit regem abesse, quod erat Helena prae ceteras Graeciae foeminas miranda specie, amore eius captus, ipsam multasque opes domo eius auferit. Aetram quoque & Clymenam Menelai affines, quae ob necessitudinem cum Helena degebant. Postquam Cretam nuncius uenit, & cuncta ei quae ab Alexandro aduersus domum Menelai commissa erant, aperuit: per omnem insulam, sicut in tali re fieri solet, fama in maius diuulgatur. Expugnatam quippe domum regis euersumque regnum & alia in talem modum singuli differebant. Quibus cognitis Menelaus, etsi abstractio coniugis animum permouerat, multo amplius tamen ob iniuriam affinium, quas supra memorauimus, consternebatur. At ubi animadvertit Palamedes, regem iracundum indignatione stupefactum, consilio excidisse: ipse naues parat, atque omni instrumento compositas terrae applicat. Dein pro tempore regem breuiter consolatur: positis etiam ex diuisione, quibus in tali negotio potiebantur, nauem ascendere facit: atque ita uentis ex sententia flantibus, paucis diebus Spartam peruenere. Eo iam Agamemnon & Nestor omnesque qui ex origine Pelopis in Graecia regnabant, cognitis rebus confluxerant.

Alexander Helenam rapit.

Igitur postquam Menelaum aduenisse sciunt, omnes in unum coeunt. Et quanquam atrocitas facti ad indignationem ultimumque iniurias rapiebat, tamen ex consilij sententia legantur prius ad Troiam Palamedes, Vlysses & Menelaus. Iisque mandatur, ut conquesti iniurias, Helenam, & quae cum ea abrepta erant, repeterent. Legati pauci diebus ad Troiam ueniunt, neque tamen Alexandrum in loco offendere. Tum namque properatione nauigij inconsulte usi uentis, ad Cyprum appulere. Vnde sumptis aliquot nauibus Alexander, Phoenicem delapsus, Sydoniorum regem qui eum amice suscepit, noctu insidijs necat: eademque qua Lacedaemoniam cupiditate, uniuersam domum eius in scelus proprium conuertit. Ita omnia quae ad ostentationem regiae magnificentiae fuere, indigne rapta, ad naues differri iubet. Sed ubi lamentatione eorum qui casum domini descentes, reliquae praedae aufugerant, tumultus ortus, populus omnis ad regiam concurrit. Inde quod iam Alexander abreptis quae cupierat abscissionem properabat, paruo tempore armati ad naues ueniunt, ortoque inter eos acri praelio, cadunt utrinque plurimi, cum obstinate hi regis necem defenderent, hi ne amitterent partem praedam summis opibus anniterentur. Incensis dein duabus nauibus, Troiani reliquas strenue defensas liberant, atque ita fatigatis iam praelio hostibus euadunt.

Legati a Graecis Troiam mittuntur de repetendis.

Alexander Sydoniorum regem occidit.

Interim apud Troiam legatorum Palamedes (cuius maxime ea tempestate domi bellique consilium ualuit) Priamum adiit: conductoque concilio, primum de Alexandri iniuria conqueritur, exponens communis hospitij euerfionem. Dein monet, quantas ea res inter duo regna simultates concitatura esset, interiacens memoriam discordiarum Ilij & Pelopis, aliorumque qui ex causis similibus ad internecionem usque gentium peruenissent. Ad postremum belli difficultates, contraque pacis commoda alstruens, non se ignorare ait, quantis mortalibus tam atrox facinus indignationem incuteret: ex quo authores iniuriae ab omnibus derelictos, impietatis supplicia subituros. Et cum plurima dicere cuperet, Priamus medium eius interrumpens sermonem: Parcius queso Palamedes, inquit: iniquum etenim uidetur, insimulare eum qui ablit: maxime cum fieri possit, ut si qua criminose obiecta sint, praesenti refutatione diluantur. Haec atque alia eiusmodi Priamus inferens, differri quarelas ad aduentum Alexandri iubet. Videbat enim, ut singuli qui in eo conuentu aderant, Palamedis oratione mouerentur, ut taciti uultu tantum admissum facinus condemnarent, cum singula miro orationis genere exponerentur: atque in sermone Graeci regis inesset quaedam permixta miserationis uis. Atque ita eo die concilium dirimitur. Sed legatos Antenor, uir hospitalis, & praeter ceteros boni honestique sectator, domum ad se uolentes deducit.

Palamedis ad Priamum legatio.

*Paris Troiam,
cum Helena et
præda, reuertitur.*

*Cur Priami filii
Helena re-
stitutionem, re-
cusarint.*

Interim paucis post diebus, Alexander cum supradictis comitibus reuertitur, Helenam secum habens. Cuius aduentum tota ciuitas, cum partim exemplum facinoris execraretur, alij iniurias in Menelaum admissas doleret, nullo omnium approbante, postremo cunctis indignantibus, tumultus ortus est. Quibus rebus anxius Priamus, filios conuocat, eo: quod quid super tali negotio agendum uideretur, consulit: qui una uoce, minime reddendam Helenam respondent. Videbant quippe, quantæ opes cum ea adductæ essent, quæ uniuersa, si Helena traderetur, necessario amitterent. Præterea permoti forma mulierum, quæ cum Helena uenerant, nuptias sibi singularum iam animo destinauerant: quippe qui lingua moribusque barbari, nihil pensi aut consulti facientes, præda atque libidine transuersi agebantur. Igitur Priamus relictis his senes conducit, sententiam filiorum aperit. Deinde cunctos quid agendum esset, consulit. Sed priusquam ex more, sententiæ dicerentur, reguli concilium repente irumpunt, atque inconditis moribus malum singulis minitantur, si aliter quam ipsis uideretur, decernerent. Interim omnis populus indignè admissam iniuriam, atque in hunc modum multa alia cum execratione reclamabant. Ob quæ Alexander cupidine animi præceps, ueritus ne quid aduersum se à popularibus oriretur, stipatus armatis fratribus, impetum in multitudinem facit, multosque obtruncat. Reliqui interuentu procerum, qui in concilio fuerant, duce liberantur Antenore. Ita infectis rebus, populus contemptui habitus, non sine perniciæ sua, domum discessit.

*Priami & Helena colloqui-
um.*

*Helena & Hecuba belli Troiani non minima causa.
quæ non parua causa.*

Helena reditu ad Menelaum recusauit.

Dein secuta die rex hortatu Hecubæ Helenam adiit, eamque benignè salutans, bonum animum uti gereret, hortatur: quæ, cuiusque esset, requirit. Tum illa Alexandri se affinem esse respondit: magis ad Priamum & Hecubam, quam ad Plisthenis filios genere pertinere, repetens originem omnium maiorum. Danaum enim atque Agenorem, & sui & Priami generis authores esse. Namque ex Pleione Danai filia & Atlante, Electram natam, quam Ioue grauidam Danaum genuisse. Ex quo Tros, & deinceps insecuti reges Ilij. Agenoris porro Taigetam, eamque ex Ioue habuisse Lacedæmonem, ex quo Amictum Musculum natum, & ex eo Argalum patrem Oebali, quem Tyndari (ex quo ipsa genita uideretur) patrem constaret. Repetebat etiam cum Hecuba materni generis affinitatem. Agenoris quippe filium Phœnicem, & deinde Hecubæ & Ledæ consanguinitatis originem diuississe. Quæ postquam memoriter cuncta retexuit, ad postremum flens, orare, ne se, quæ in fidem semel illorum recepta esset, prodendam putarent. Ea secum de domo Menelai apportata, quæ propria fuissent, nihil præterea ablatum. Sed utrum immodico amore Alexandri, an poenarum metu, quas ob desertam domum à coniuge mettebat, ita sibi consulere maluerit, parum constabat. Igitur Hecuba cognita uoluntate, simul ob generis coniunctionem complexa Helenam, ne proderetur summis opibus annitebatur: quum iam Priamus & reliqui reguli non amplius differendos legatos dicerent, nec resistendum popularium uoluntati: solo omnium Deiphobo Hecubæ assensu, quem non aliter atque Alexandrum, Helenæ desiderium à recto consilio præpediebat. Itaque quum obstinatè Hecuba nunc Priamum, modò filios deprecaretur: nec à complexu eius ullo modo, ulla ratione diuelli posset, omnes qui aderant in uoluntatem suam traduxit. Ita ad postremum bonum publicum materna gratia est corruptum. Dein postero die Menelaus cum suis in concionem uenit, coniugem, & quæ cum ea abrepta essent, repetens. Tunc Priamus inter regulos medius astans, facto silentio, optionem Helenæ, quæ ob id in conspectum popularium uenerat, offert, si ei uideretur, domum ad suos regrediendi. Quam ferunt dixisse, neque se in patriam regredi uelle, neque sibi cum Menelai matrimonio conuenire. Itaque reguli habentes Helenam, non sine exultatione e concione discedunt. His actis, Vlysses contestandi magis gratia, quam aliquid ex oratione

tione

tione promoturus, cuncta quæ ab Alexandro contra Græciam indignè commissæ essent, retexuit. Ob quæ ultionem breui testatus est. Deinde Menelaus ira percitus, atroci uultu exitium minatus, concilium dimittit. Quæ ubi ad Priamidæ perlata sunt, confirmant inter se clam, ut per dolum legatos circumueniant. Credebant quippe (quod non frustra eos consilium habuit) si legati imperfecto negotio reuertissent, fore uti aduersum se grande prælium concitaretur. Igitur Antenor, cuius de sanctitate morum supra memorauimus, Priamum conuenit, coniurationemque factam conqueritur: filios quippe eius non legatis, sed aduersum se insidias parare, neque id se passurum. Dein non multo post legatis rem aperit. Ita exploratis omnibus, adhibito præsidio, cum primum oportuit uisum est, inuiolatos eos dimittit. Dum hæc apud Troiam aguntur, disseminata iam per uniuersam Græciam fama, omnes Pelopidæ in unum conueniunt, atque interposita iusiurandi religione, ni Helena cum abreptis redderetur, bellum se Priamo illaturos confirmant. Legati Lacedæmonia redeunt, de Helena eiusque uoluntate narrat. Dein Priami filiorumque eius aduersum se dicta gestaque, grande præconium fidei erga legatos Antenoris præferentes. Quæ ubi acceperunt, decernunt uti singuli in suis locis atque imperij opes belli parant. Igitur ex consilij sententia, opportunus locus ad conueniendum, & in quo de apparatu belli ageretur, Argi Diomedis regnum deligitur. Ita ubi tempus uisum est, primus omnium ingenti nomine uirtutis atque corporis Ajax Telamonius aduenit, & cum eo Teucer frater. Dein haud multo post Idomeneus & Meriones, summa inter se iuncti concordia. Eorum ergo secutus comitatus, ea quidem quæ antea apud Troiam gesta sunt ab Ulyssæ, cognita quæ diligentissime retuli. Et reliqua quæ deinceps insecuta sunt, quoniam ipse interfui, quam uerissime potero, exponam.

Igitur post eos quos supra memorauimus, Nestor cum Antilocho & Thrasymede (quos ex Anaxibœa susceperat) superuenere. Eos Penelcus insecutus cum Leito Archesilao consanguineis. Dein Prothenor & Cionius, Boeotiae principes. Itemque Schedius & Epistrophus, Phocenses. Ascalaphus, & Ialmenus, Orchomenij. Tū Diorea & Meges, ex Phyleo genitus. Thoas ex Andramone, Eurypilus Euemonis, Orchomenius & Leontheus. Post quos Achilles Pelei & Thetidis, qui imbutus bellis ex Chirone dicebatur. Hic in primis adoleſcētiæ annis procerus, decora facie, studio rerum bellicarum omnes iam tum uirtute & gloria superabat. Neque tamen aberat ab eo uis quædam inconsulta, & effera morum impatiētia. Cum eo Patroclus & Phoenix, alter propter coniunctionem amicitiae, alter custos atque rector eius. Tlepolemus, dein Eutraphates. Insecuti sunt Phidippus & Antiphus, insignes armorum specie, a uo Hercule. Post hos Proteſilaus Iphicli, cum Podarce fratre. Affuit & Eumelus Pheræus, cuius pater Admetus quondam uicaria morte coniugis, fata propria pertulerat. Podalyrius & Machaon, Thracenses, Aesculapio geniti, acciti ad id bellum ob solertiā medicæ artis. Deinde Pæantis filius Philoctetes, qui comes Herculis, post discessum eius à dijs sagittas diuinas industriæ præmium consecutus est. Nereus pulcher ex Syme. Ex Athenis Mnesthetus, & Ajax Oili ex Locride. Ex Argis Amphilocho Amphiarai, & Stelenus Capanei, & cum his Eurialus Mecistei. Deinde ex Aetolia Theſſandrus Poliniceis. Postremo omnium Demophoon atque Achamis fuere, cuncti ex origine Pelopis. Sed eos quos supra memorauimus, plures alij ex suis quique regionibus, partim ex regum comitibus, alij ipsius regni participes insecuti sunt, quorum nomina sigillatim exponere haud necessarium uisum est. Igitur ubi Argos omnes uenere, Diomedes hospitio cunctos recipit, necessariaque præbet. Deinde Agamemnon grande auri pondus Mycenis apportatum per singulos dispartiens, promptiores animos omnium ad bellum quod parabatur, facit. Tum communi consilio super conditione belli, iusiurandum interponi hoc modo

L 4 placuit,

Antenor legatum
torum saluti
consulit.

Decretum de
bello Troiano.

Græcorum duci
ces.

Achilles.

Argis conuenerunt
Græci
apud Diomedem.

Inimicitia con-
testatio.

Agamemnon
imperat. Græ-
corū designa-
tione.

Græcorū clas-
sis enumeratio

hoc modo placuit. Chalcas filius Thestoris, præscius futurorum, porcum ma-
rē in mediū forum afferri iubet, quem in duas partes exectum, orienti occiden-
tiq; diuidit, atq; ita singulos nudatis gladijs per medium transire iubet. Dein-
de mucronibus sanguine eius oblitis, adhibitis etiam alijs ad eā rem necessa-
rijs, inimicitias sibi cum Priamo per religionem confirmant, neq; prius se bel-
lum deserturos, quā Ilium atq; omne regnum eruisent. Quis perfectis pu-
rē lauti, Martem atq; Concordiam multis immolationibus sibi adhospirauē-
re. Dein in templo Iunonis Argiux rectorem omnium declarari placuit. Igitur
singuli in tabellis quas ad deligendum belli principem, quem cuiq; uideretur,
acceperant, Puniceis literis nomen Agememnonis designant. Ita consensu om-
nium secundo rumore, summam belli atq; exercitus in se suscipit: quod ei pro-
pter germanum, cuius gratia id parabatur bellum: & propter magnam opum
uim, quibus præter ceteros Græciæ reges magnus atq; clarus habebatur, me-
rito acciderat. Dein duces præfectosq; nauium Achillem, Aiace, Phœni-
cemq; destinant. Præponitur etiam campestri exercitui Palamedes cū Dio-
mede & Ulyssē, ita ut inter se diurnas, uigiliarumq; uices dispartiant. His per-
actis, ad parandas opes atq; instrumenta militie, singuli in sua regna discedūt.
Interim belli studio ardebat omnis Græcia, arma, tela, equi, naues, atq; hæc o-
mnia toto biennio præparantur: quum inuentus partim sua sponte, alij æqua-
lium ad gloriam æmulatione ad munia militiæ festinarent. Sed inter hæc sum-
ma cura, uis magna nauium præcipue fabricatur, scilicet ne multa millia exer-
cituum undiq; uersum in unum collecta, incuria nauigandi tardarentur. Igitur
peracto biennio ad Aulida Bœotix (nam is locus delectus fuerat) singuli re-
ges pro facultate opū, regniq; instructas classes præmittunt. Ex quibus primus
Agamemnon ex Mycenis naues cētum, aliasq; sexaginta, quas ex diuersis ci-
uitatibus quæ sub eo erant, cōstruxerat, Agapenorem præfecit. Nestor nona-
ginta nauium instructā classem. Menelaus ex omni Lacedæmone naues sexa-
ginta. Mnestheus ex Athenis quinquaginta. Elephenor ex Eubœia triginta.
Ajax Telamonius ex Salamina XL. Diomedes ex Argis LXXX. nauium classem.
Ascalaphus & Ialmenus Orchomenij, naues XXX. Oileus Ajax XII. Item ex
omni Bœotia Archefilaus, Prothenor, Peneleus, Leitus, Clonius, naues, L. Ex
Phocide Schedius & Epistrophus, XL. Dein Thaplius & Diore cū Amphi-
macho & Polyxino ex Elide, alijsq; ciuitatib. regionis eius, naues XL. Thoas
ex Aetolia XL. Meges ex Dulichio & ex insulis Echinadib. XI. Idomeneus cū
Merione ex omni Creta classem nauium LXXX. Ex Ithaca Ulysses XI. Protheus
Magnus XL. Tlepolemus ex Rhodo, alijsq; insulis quæ circa eū erāt 8. Eume-
lius XI. Ex Pelasgicis L. Nireus ex Syme 3. Podarces & Protefilaus ex Philaca,
alijsq; quibus præerāt locis, naues XL. Podalyrius & Machaon 30. Philocte-
tes ex Methone alijsq; ciuitatib. naues septē. Eurypilus Orchomeneus XLII.
Guneus XX. Leonteus & Polypoetes, ex suis regionibus XL. Ex insulis Nify-
ro, Caprate, Coo, Eutrathrates, Antiphus & Phidippus 30. Theandrus Poli-
nicis quem supra memorauimus, ex Thebis naues L. Calchas ex Arcadia XX.
Mopsus ex Colophona XX. Epeus ex insulis Cycladibus, XXX. Easq; magna
ui frumenti, alijs quoq; necessarijs cibi gratia replent. Quippe ita ab Agamē-
none mandatum acceperant, scilicet ne tanta uis militum necessariorū penu-
ria fatigaretur. Igitur inter tantum classium apparatus, equi atq; curus belli-
ci locorū conditione multi, sed pedestri militis pars maxima. Ob eam causam,
quia per omnem Græciam multo maior egestate pabuli, equitatus usus prohi-
betur. Præterea fuere multi, qui ob artis peritiā necessarij nauium apparatui
credebantur. Per idem tempus Lycius Sarpedon, neq; precio, neq; gratia Pha-
lidis Sidoniorum regis alluci potuit, ut uirtutis societate militiæ nostræ aduer-
sus Troianos sequeretur. Quippe quem iā Priamus donis amplioribus, ijsq;
postea duplicatis, fidissimum sibi retinuerat. Omnium autem classium nume-

rus, quem ex diuersis Græciæ regnis contractū suprà exposuimus, toto quinquennio instructus præparatusq; est. Iaquum nulla iam res profectiōem nisi absentia militis retardaret, cuncti duces ueluti signo dato, uno atq; eodem tempore Aulida conflunt.

Interim in ipsa nauigandi festinatione Agamemnon, quem à cunctis regem omnium declaratum suprà docuimus, longius paulò ab exercitu progressus, fortè conspicit circa lucum Dianæ pascentem capream: imprudensq; religio-^{superstitio.} nis quæ in eo loco erat, iaculo transfigit. Neq; multò post ira Dianæ ob mutationem aëris corporibus pertentatis, lues inuadit: atq; interim indies magis magisq; sauiens, multa millia fatigare, & promiscuè pecora atq; exercitum grauari. Prorsus nullus funeri modus, neq; requies: uti quidq; malo obuiam fuerat, uastabatur. Quibus rebus solliciti, ducib. mulier quædā Deo plena Dianæ irā tratur. Eam namq; ob necem capreae, qua maximè lætabatur, sacrilegij pœnas ab exercitu expetere: nec leniri, priusquam author tanti sceleris filiam natu maximā, uicariam uictimā immolasset. Quæ uox ut ad exercitum uenit, omnes duces Agamemnonem adeūt. Eum quippe primo orare, recusantēq; ad postremum cogere, uti malo obuiam properaret. Sed ubi obstinatè renuere uident, nec ulla uī queunt flectere, plurimis conuicijs infecuti, ad postremū regio honore spoliauere: ac ne tanta uis exercitus sine rectore profulius, ac sine more militiæ uagaretur, præficiunt ante omnes Palamedem. Dein Diomedem & Aiace Telamonium. Quartum Idomeneum. Ita per æquationem numeri atq; partium, quadripartitur exercitus. Neq; interim ullus finis uastitatis. Tum Vlysses simulata experuicacia Agamemnonis iracundiæ, ob id dum demigrationem confirmans, magnum atq; insperabile cunctis remedium excogitauit. Profectus namq; Mycenæ, nullo consilij particeps, falsas literas tanquam ab Agamemnone ad Clytemnestram perfert, quarum sententia hæc erat Iphigeniam (nam ea maior natu erat) desponsam Achilli: eumq; non prius ad Troiam profecturum, quam promissi fides impleatur. ob quæ festinaret, eamq; & quæ nuptijs usui essent, maturè mitteret. Præterea multa pro negotio eminentia argumenta locutus, fidem fecerat. Quæ ubi accepit Clytemnestra, tum propter gratiam Helenæ, tum maximè quod tam celeberrimi nominis uiro filia traderetur, læta Iphigeniam Vlyssi committit. Isq; confecto negotio, paucis diebus ad exercitū reuertitur, atq; ex improviso in lucu Dianæ cum uirgine conspicitur. Quis cognitis, Agamemnon affectione paternæ pietatis motus, ne tam illicito immolationis scelerī interesset, fugam parat. Eumq; re cognita Nestor, longam exorsus orationem, ad postremū in suadendi genere, in quo præter ceteros Græciæ uiros iucundus acceptusq; erat, à proposito cohibuit. Interim uirginem Vlysses & Menelaus cum Calchante (quibus id negotium datum erat) remotis procul omnibus, sacrificio adornant, cū ecce dies fœdari, & cœlum nubilo tegi cœpit. Dein repente tonitrua, coruscationes, fulmina, & præterea terræ marisq; ingens motus, atq; ad postremum confusione aëris creptum lumen. Neq; multò post imbrium atq; grādinis uis magna præcipitata: inter quæ tam tetra, nulla requies tempestatis. Menelaus cum his qui sacrificium curabant, metu atq; hæsitatiōe in diuersa agebatur. Terreri quippe primo subita cœli permutatione, idq; signum diuinum credere. Dein ne cœptū omitteret, detrimento militum cōmoueri. Igitur inter tātā animi dubitationem, uox quædā lucu emissā, aspernari numē sacrificij genus, & ob id abstinendum à corpore uirginis: misereri namq; eius deam. Ceterum pro tanto facinore satis pœnarum Agamemnoni à cōiuge eius post Troianā uictoriā comparatum: itaq; curarent id, quod in uicem uirginis oblatū animaduenterent, immolare. Deinde cepere uenti atq; fulmina, aliāq; quæ in magno cœli motu oriri solent, consensescere. Sed cum hæc in lucu agunt, Achilles literas seorsum missas sibi à Clytemnestra, cum auri magno pōdere accipit, lesere.

L s in qui-

Diana Græcorum exercitū peste infestat. forte legendum, testatur.

Vlysses Iphigeniam perdo- lum adducit in exercitum.

Iphigenia immolari prohibetur.

forte consia- lesere.

in quibus ei filiam atque omnem domum suam commendauerat. Quas postquam perlegerat, & Ulyssis consilium patefactum est, omnis omnibus, propere ad lucum pergit Achilles, magna uoce Menelaum, & qui cum eo erat, inclamans, ab inquietudine Iphigeniae cohiberent sese, comminatus perniciem omnibus, nisi paruissent. Mox attonitis his atque stupefactis, ipse superuenit, reformato iam die uirginem abstrahit. Interim deliberantibus cunctis quid nam, & ubi eiet, quod immolari iuberetur, cerua forma corporis ad miranda, ante ipsam aram intrepida consistit. Eam praedictam hostiam rati, oblatamque diuinitus, comprehendere, moxque immolant. Quibus peractis, sedata lues, instarque aestiui temporis coelum referatum est. Ceterum uirginem Achilles, atque hi qui sacrificio praefuere, clam omnibus regi Scytharum, qui eo tempore aderat, commendauere. At ubi duces sedatam uim mali animaduertere, uentorumque flatus nauigandi prosperos, atque aestiuam maris faciem, omnes laeti Agamemnonem adeunt, eumque interitu filiae permolestum consolati, honorem regni rursus concelebrant. Quae res pergrata atque accepta per exercitum fuit. Eum quippe optimum consolatorem suum, quem non secus quam parentem miles omnis percolebat. Sed Agamemnon siue eorum quae praecesserant, satis prudens, siue humanarum rerum necessitatem animo reputans, ob id aduersus infortunia firmissimus, dissimulato quod ei acciderat, honorem suscipit, atque eo die duces omnes in conuiuium ad se deducit. Deinde haud multis post diebus, exercitus ordinatus per duces, quum opportunum iam tempus nauigandi ingrueret, ascendit naues repletas multis preciosissimis rebus, quae ab incolis regionis eius offerebantur. Ceterum frumenta, uinum, aliaque sibi necessaria, Anius & eius filiae praebere, quae Cenotrope & diuinae religionis antistites memorabatur. Hoc modo ex Aulide nauigatum est.

DICTYS CRETENSIS DE BELLO TROIANO,

LIBER SECVNDVS.

Græcorum cum
Mysis praelium
in portu.

OSTO QUAM ad Mysiorum regionem uniuersas classes uenti appulere, propere omnes signo dato, naues littori admo-uerunt. Deinde egredi cupientibus, a custodibus loci eius obuiam itum est. Eos namque Telephus, qui tum Mysiae imperator erat, quod omnis regio ab incursione maritimarum hostium defensaretur, littori praefecerat. Igitur ubi descendere prohibentur, neque prius permittitur terram attingere, quam regi qui nam essent, nunciaretur. Nostri primo quae dicebantur negligere, & singuli nauibus egredi. Deinde postquam a custodibus nihil remittebatur, & summa ui resisti ac prohiberi coeptum est, duces omnes manu iniuriam uindictandam rati, arreptis armis euolant nauibus. Incensaque ira custodes caedere, neque uersis his in fugam parcere, sed uti quisque fugientem comprehenderat, obtruncare. Interim ad Telephum, qui primi fuga Graecos euaserant, ueniunt, irruisse multa hostium millia, eosque caesis custodibus littora occupasse. Multa praeterea pro metu suo adijcientes nunciant. Deinde re cognita, Telephus cum his quos circum se habebat, aliisque qui in ea festinatione conduci potuere, propere Graecis obuiam uenit, ac statim condensatis utrinque frontibus, ut magna concurratur. Deinde uti quisque in manus uenerat, interficitur: cum interim his atque illis ex causa suorum perculsis, uehementius inuicem instaretur. Sed in ea pugna Thesandrus, quem Polynicis supra memorauimus, congressus cum Telepho, ictusque ab eo cadit, multis tamen hostium ante interfectis. In quibus Telephi comitem, quem rex ob industriam uirum atque ingenij inter duces habe-

ees habebat, strenuè dimicantem obtruncarat. Atq; ita paulatim elatus secundo belli euentu, & ob id maiora uiribus aggressus, interficitur. Atq; eius cruentum corpus Diomedes, quod ei iam tum à parentibus ceptum cum eo societati ius perseuerabat, humeris extulit: idq; igni crematum, quod superfuerat, more patrio sepeliuit. At ubi animaduertit Achilles & Aïax Telamonius, magno suorum detrimento euentum belli trahi, exercitum in duas partes dispartiunt. Ac pro tempore cohortati suos, tãquam restauratis uiribus acris hostes incurrunt: ipsi duces principesq; certaminis, quã modò insequerentur fugientes, modò ingruentibus semet instar montis opponerent. Atq; ita omnino primi, aut inter primos bellantes, præclaram iam tum uirtutis suæ famam apud hostes atq; inter suos effecere. Interim Teutratius, ex Teutratio & Auge genitus, frater Telephi uterinus, ubi animaduertit Aiace tantum aduersum suos cum gloria dimicantem, properè ad eum se conuertit, ibiq; pugnando ictus telo mox occubuit. Eius casu Telephus nò mediocriter perculus, ultionemq; fraternæ mortis expetens, infestus Aiace inuadit: atque fugatis quos aduersum ierat, quum obstinatè Vlysses inter uineas, quæ loco adiunctæ erant, insequeretur, præpeditus trunco uitis ruit. Id ubi Achilles procul animaduertit, telo iaculatus femur sinistrum regis transfigit: At Telephus impigre surgens, ferrumq; ex corpore trahit, & protectus concursu suorum, ab instanti periculo liberatus est. Iamq; diei plurimùm processerat, cum utraque acies intèta prælio, sine ulla requie ab iugis certamine strenuis aduersum se ducebatur. Namq; nostros multorum dierum nauigatione aliquatùm exhaustos, maximè præsentia Telephi exanimauerat. Is namq; Hercule genitus, procerus corpore, ac pollens uiribus, diuinis patris uirtutibus propriam gloriam æquiparauerat. Igitur aduentante nocte, cunctis cupientibus, requies bellicæ facta est. Ac Myrsi ad domum, nostri ad naues digrediuntur. Caterum in ea pugna multi mortalium interfecti utriusq; exercitus, ac uulnerati pars maxima. Prorsus nulli aut perpauci clades belli expertes. Deinde insecuta die legati inuicem de sepeliendis qui in bello ceciderant, mittuntur. Atq; ita inducens interpositis, collecta corpora atq; igni cremata sepeliunt. Interim Tlepolemus, & cum fratre Antipho Phidippus, quos Thessalo genitos, nepotes Herculis supra memorauimus, cognito Telephum in his locis imperitare, fiducia cognationis ad eum ueniunt, eiq; qui nam essent, & quibus cum nauigassent, aperuere. Deinde multa inuicem consumpta oratione, ad postremum nostri acris inculcare, quòd tam hostiliter aduersum suos uersaretur. Agamemnonem namq; & Menelaum Pelopidas, non alienos generis sui, eum exercitum contraxisse. Dein quæ circa domum Menelai ab Alexandro commissæ essent, raptumq; Helenæ docet: atq; decere eum, cum propter consanguinitatē, tum præcipue ob scelus uiolati communis hospitij, Græcis ultrò adferre auxilium, in quorū gratiam ipsius etiam Herculis, plurima laborum monumenta, per totam Græciam existerent. Ad ea Telephus, etsi dolore uulneris immodicè afflictabatur, benignò tamē respondens, ipsorum potius ait culpa factū, quòd amicissimos & iunctos sibi generis affinitate, regno suo appulso ignorauerit: præmittendos etenim fuisse, per quos cognito eorum aduentu obuiā ire gratulantem oportuerit: atq; amicè hospitio receptos, donatosq; muneribus, quū commodum ipsis uideretur, remittere. Ceterū militiam aduersum Priamum recusare: Astiochen enim Priami filiam sibi matrimonio iunctā, ex qua Eurypilus genitus arctissimū affinitatis pignus intercederet. Deinde properè popularibus, uti ab incepto desisteret, nunciari iubet: atq; ita nostris liberā egrediendi nauibus potestatem permittit, ac pro tempore cohortari suos. Tumq; Tlepolemus & qui cū eo uenerat, Eurypilo traduntur: hiq; peractis quæ cupierat, ad naues pergunt, nunciantq; Agamemnoni ac reliquis regibus pacem concordiamq; cum Telepho. Quæ ubi accepere, apparatus belli lati omittunt. Dein ex cōsilijs sententia Achilles cum

Græci cum Tlepolemo pacem faciunt.

*Græcorum du-
ces Telephum
conueniunt.*

*Agamemnonis
et Menelai dis-
fidium.
Troiani se ad
bellū parant.*

*Telephi uul-
nus sanatur.*

les cum Aiace ad Telephum perueniunt, eumque iactatum magnis doloribus consolati, ut uiriliter incommodum ferret, precabantur. At Telephus ubi aliquantum requies doloris intercesserat, Græcos incusare, quod ne nunciū quidem aduentus sui præmisissent. Dein percontatur quānam & quantū Pelopidæ in ea militia essent: doctusque multis precibus orat, ut ad se omnes ueniant. Verum nostri facturos se quæcunque uellet polliciti, desiderium regis reliquis nunciare. Igitur omnes Pelopidæ, præter Agamemnonem & Menelaum, in unum congregati, ad Telephum ueniunt, multumque gratulationis & lætitiæ præsentia sua regi obtulere. Ac deinde muneribus largiter donati, hospitio recipiuntur. Neque tamen miles reliquus qui apud naues erat, munificentiae regis expers erat. Namque ex numero nauium frumentum, aliaque necessaria affatim portabantur. Ceterum rex ubi Agamemnonem fratremque eius abesse animaduertit, multis precibus Vlyssē deprecatur, uti ad eos accendos pergeret. Hi itaque ad Telephum ueniunt, ac more regio inuicem acceptis datisque donis, Machaonem & Podalirium Aesculapii filios uenire ac uulneri mederi iubet: qui inspecta cura, prope apta dolori medicamina imponunt. Sed ubi tritis aliquot diebus, tempus nauigandi remorari, ac uentis aduersantibus mare indices magis magisque saeuire occipit, Telephum adeunt, eumque de opportunitate temporis consulunt: atque ab eo docti, initio ueris ex his locis ad Troiam nauigandi tempus esse, reliqua aduersa, cunctis uolentibus Bœotiam reuertitur. Ibi subductis nauibus, singuli in regna sua hyematum discedunt. Interim in eo ocio regi Agamemnoni cum Menelao fratre exercere discordias uacuum fuit, ob proditam Iphigeniam. Is namque author, & ueluti causa tanti luctus eius credebatur. Per idem tempus, ubi de cōiuratione uniuersæ Græciæ apud Troiam compertum est, authoribus nuncijs secutis Barbaris, qui mercandi gratia, per omnem Hellespontum cōmutare merces cum accolis sueti, ultro citroque uagabantur, metus atque mœror uniuersos inuasere, cum singuli, quibus ab initio Alexandri facinus displicuerat, male actū aduersus Græciam, & ob id paucorum prauitate in communem perniciem præcipitatum iri testarentur. Inter quæ tam sollicita, magna cura plurimi ex ordine secti, ad contrahenda ex finitimis regionibus auxilia, ab Alexandro aliisque pessimis consultoribus dimittuntur: eisque mandatur, uti quamprimum expedito negotio remearent, quod ea gratia maxime à Priamidis festinabatur, uti prope instructo exercitu, tempus profectionis antecaperent, atque omne quod parabatur bellū, in regiones Græciæ transportaretur. Quum hæc apud Troiam geruntur, Diomedes inceptum eorum certior factus, magna celeritate per omnem Græciam peruagatus uniuersos duces conuenit. Eisque consilium Troianorum aperiens, monet atque hortatur, ut quamprimum instructi rebus bello necessarijs, ad nauigandum festinarent. Neque multo post re cognita, Argos ab omnibus conuenitur. Ibi Achilles regi indignatus, quod propter filiam renueret profectionem, ab Vlyssē ad gratiam reductus est. Is namque diu mœsto ac luctu obsito Agamemnoni insinuat, quæ circa filiam eius euenissent, animum atque ornatum magis reformat. Igitur cunctis præsentibus, quanquam à nulla officia militiæ negligebatur, precipue tamen Ajax Telamonius, & Achilles cum Diomede curam maximam, studiumque importandi belli susceperant. Hisque placet, uti præter contractam classem, naues quibus loca hostilia incursarent, præpararentur. Ita diebus paucis quinquaginta nauium classem instructam omni genere cōpungunt. Ceterum ab incepto militiæ eius, octauo iam anno ad hoc usque tempus consumpto, initium noni acceperat. At ubi instructæ omnino classes, & mare nauigh paties, neque ulla res impedimento erat, Citas, qui forte mercandi gratia eo appulerat, conductos mercede, duces profectionis eius delegere. Per idem tempus Telephus dolore uulneris eius, quod in prælio aduersum Græcos acceperat, diu afflictatus cum nullo remedio mederi posset, ad postremum Apollinis oraculo monitus, uti Achillem

Achillem atq; Aesculapij filios adhiberet, properè Argos nauigās. Deinde cū
 cū ducibus causam aduentus eius admirantibus, oraculum refert: atque ita
 orat: ne sibi prædictum remedium ab amicis negaretur. Quæ ubi accepere, A-
 chilles cum Machaone & Podalirio adhibentes curam uulneri, breui fidem
 oraculi firmare. Cæterum Græci multis immolationibus deos adiutores in-
 cepto inuocantes, Aulida cum prædictis nauibus ueniunt. Atq; inde prope-
 re nauigare incipientes, dux Telephus ob acceptam gratiam factus. Ita ascen-
 sis nauibus, uentos nacti ex sententia, paucis diebus ad Troiam peruenire.
 Per idem tempus Sarpedon Lycius Xanthi & Laodamiæ filius, frequētibz
 nuncijs à Priamo accitus, cū magna armatorum manu aduentabat. Is ubi a-
 nimaduertit procul magnam uim classium admotam littori, ratus ut negotiū
 erat, properè suos instruit, Græcosq; egredi incipientes inuadit. Neq; multo
 post Priamidæ recognita, arreptis armis accurrunt: cū interim Græci infe-
 stis hostibus, & omni modo instantibus, neq; egredi sine perniciē, neq; arma
 capere turbatis omnibus, & ob id cuncta impredientibus possent. Ad postre-
 mum tamen, hi quibus in ea festinatione armandi semet potestas fuit, confir-
 mati inter se inuicem, acriter hostes incurrunt: Sed in ea pugna Protefilaus, cui
 ius nauis prima omnium terræ admotā erat, inter primos bellando, ad postre-
 mum telo Aenææ ictus ruit. Occidere etiā duo Priami filij, neq; reliqua mul-
 tudo utraq; ex parte cladis eius expers fuit. Cæterum Achilles & Ajax Te-
 lamonius, quorum uirtute Græci sustentabantur, magna gloria dimicantes,
 metum hostibus, & fiduciam suis effecere. Neq; amplius resisti aduersum eos
 poterat, quin paulatim decedentibus his quos aduersum ierant, ad postremū
 cuncti fugarentur. Ita libero ab hostibus tempore, Græci subductas naues, at-
 que in ordinem politas tuto collocant. Dein ex omnibus Achillem atque A-
 iacem Telamonium, quorum uirtute maximè fidebant, custodes deligunt:
 eisq; tutelam classium atq; exercitus per latera atq; cornua distribuentes; tra-
 dūt. Igitur ordinatis dispositisq; omnibus, Telephus, cuius ductū ad Troiam
 nauigatum est, magna sui apud exercitum gratia domum discedit. Neq; mul-
 to post circa Protefilai sepulturam nostris occupatis, nihilq; tali tēpore hostile
 metuentibus, Cygnus, cuius haud procul à Troia regnū erat, cognito aduen-
 tu nostro, clam atq; ex insidijs Græcos inuadit: eosq; ancipiti malo territos, si-
 ne ullo ordine ac disciplina militari fugere coëgit. Dein properè reliqui, qui-
 bus non ea humatio mandata erat, re cognita, armati contrā eunt. In quibus
 Achilles congressus cum rege, eumq; & magnā uim hostium interfecit. Mox
 in fugam conuersis reliquis, nostri quoq; hoc modo liberati sunt. Cæterum so-
 licitis ducibus, & multorum clade ob crebras hostium incursiones anxij, de-
 cernitur, uti primū finitimas Troiæ ciuitates cum parte exercitus adeant, e-
 asq; omni modo incursent. Ita omnium primam Cygni regionem inuadunt,
 uastantq; circum omnia. Sed ubi Metorensium ciuitatem, quæ regni caput, fi-
 liorumq; Cygni alitrix memorabat, nullo resistente inuasere, atq; ignem subij-
 cere cœperūt, ciues eius multis precibus lachrymisq; orare, ut ab incepto de-
 sisterent: per omnia humana atq; diuina nixis genibus deprecātes, ne delicta
 pessimi ducis ciuitatem innoxiam, ac paulò post fidam sibi luere paterentur.
 Hoc modo per miserationem seruata ciuitas. Cæterum regios pueros Cobim
 & Corianum, eorumq; sororem Glaucen, expetētibz Græcis tradidē. Quā
 nostri Aiaci, ob fortia facta eius, excepta reliqua præda, habendam concedūt.
 Neq; multo post Metorenses supplices & cum pace ad Græcos perueniunt:
 amicitiam, & omnia quæ imperassent, facturos polliciti. Quis perfectis, Græci
 Cyllam aggressi expugnauere. Neq; tamē Coronem quæ haud procul aberat
 cōtingunt, in gratiā Mæandrinorū, qui cōtermini ciuitatis eius, fideles atq; a-
 micissimi nobis ad hoc tēpus permāserāt. Eadē tēpestāte oraculū Pythij Græ-
 cis perfertur, concedendū ab omnibus, ut per Palemedē Apollini

Telephi uul-
nus sanatur

Græcorū cura
Troianis pu-
gna prima

Cygni præliū
& mors

Græci finiti-
mus Troiæ re-
giones incur-
sant

Sacrynthio
sacrificium

sacrificium exhiberetur. Quæ res multis grata ob industriam & amorem viri, quem circa omnem exercitum exhibebat, nonnullis ducum dolori fuit. Cæterum immolatio centum victimarum, sicut prædictum erat, pro cuncto exercitu exhibebatur, præeunte, Chryse loci eius sacerdote. Interim re cognita Alexander congregata armatorum manu, ad prohibendum uenit. Quem quidem Aiaces duo, priusquam ad templum appropinquaret, interfectis plurimis fugauere. Sed Chryses, quem sacerdotem Smynthij Apollinis supra diximus, utriusque exercitus offensam metuens, quisquis partium ad eum uenerant, cum his se adiunctum esse simulabat. Interim in eo sacrificio Phylocteta, haud procul ab ara templi eius astans, morsu serpentis forte contingitur. Dein ab omnibus qui animaduenterant, clamore sublato, Vlysses accurrens serpentem interficit. Neque multo post Philocteta cum paucis, uti curaretur, in Lemnum insulam mittitur. Namque in ea sacri Vulcani antistites inhabitare ab accolis dicebantur, soliti mederi aduersum uenena huiusmodi. Per idem tempus Diomedes & Vlysses consilium de interficiendo Palamede ineunt, more ingenij humani, quod imbecillum aduersum dolores animi, & inuidia plenum, anteiri se à meliori haud facile patitur. Igitur simulato quod thesaurum repertum in puteo cum eo partiri uellent, remotis procul omnibus, persuadent, ut ipse potius descenderet. Eumque nihil insidiosè metuētem, adminiculo funis usum deponunt: ac properè arreptis saxis, quæ circum erant, desuper obruunt. Ita uir optimus acceptusque in exercitu, cuius neque consilium unquam, neque uirtus frustra fuerat, circumuentus à quibus minimè debuerat, indigno modo interijt. Sed fuere, qui eius consilij haud expertem Agamemnonem dicerent, ob amorem duci in exercitum, & quia pars maxima regi ab eo cupiens, tradendum ei imperium palam loquebantur. Igitur à cunctis Grecis, ueluti publicum funus eius crematum igni, aureo uasculo sepultum est. Interim Achilles ministras, & ueluti officinam belli proximas Troie ciuitates ratus, sumptis aliquot nauibus, Lesbum aggreditur, ac sine ulla difficultate eam capit, & Forgaritam loci eius regem, multa aduersus Græcos hostiliter molitum, interficit. Atque inde Diomedæam filiam regis cum magna præda abducit. Dein Pyrrham & Hierapolim urbes refertas diuitijs, cunctis suorum poscentibus, uel magna aggressus, paucis diebus sine ulla difficultate excindit. Cæterum qua pergebat, agri referti iugi pace, deprædati, omnibusque uexati rebus: neque quicquam quod amicum Trojanis crederetur, non euersum atque uastatum reliquit. Quibus cognitis, finitimi populi ultro ad eum cum pace accurrere: ac ne uastarentur agri dimidium fructuum pacti, dant fidem pacis, atque ab eo accipiunt. His actis, Achilles ad exercitum regreditur, magnam uim gloriæ atque prædæ apportans. Eodem tempore rex Scytharum cognito aduentu nostrorum, cum magnis donis aduentabat. Cæterum Achilles haud contentus eorum quæ gesserat, Cylicias aggreditur: ibique Lynesium paucis diebus pugnando, cepit. Interfecto dein Factione, qui his locis imperitabat, magnis opibus naues replet, abducens Astynomen Chrysis filiam, quæ eo tempore regi denupta erat. Properè inde Pedasum expugnare cepit, Lelegonum urbem. Sed eorum rex Brises ubi animaduertit in obsidendo sauire nostros, ratus nulla uel prohiberi hostes, aut suos satis defendi posse, desperatione suffugij salutisque attentis cæteris aduersum hostes domum regressus, laqueos interijt. Neque multo post capta ciuitas, atque interfecti multi mortales, & abducta filia regis Hippodamia. Per idem tempus Ajax Telamonius Thracum Cherronesum omni modo infestabat. Sed ubi rex eorum Polymnestor, uirtutem atque gloriam uiri cognouit, diffidens rebus suis, deditionem occcepit. Tumque Polydorus Priami filius, quem rex recens natum clam omnibus alendum ei transmiserat, merces pacis ab eo traditur. Aurum etiam, aliaque huiusmodi dona ad conciliandos hostium animos, assatim præbebantur. Dein frumentum per omnem exercitum totius anni pollicitus, naues onerarias

onerarias, quas ob id Ajax secum habuerat, replet: multique execrationibus amicitiam Priami aduersum Grecos renuens, in pacē fidēque receptus. His actis Ajax iter ad Phrygias conuertit: ingressusque eorū regionem, Teuthrantem dominum locorū solitario certamine interficit. Ac post paucos dies expugnata atque incensa ciuitate, magnam uim prædæ abstrahit, abducēs Tegemessiam filiam regis. Igitur ambo duces multis uastatis atque expugnatis regionibus, ipsi clari atque magnifici ingēti nomine per diuersa loca, atque quasi de industria, eodem tempore ad exercitum remeauerē. Deinde per præcones cōductis in unū cunctis militibus, ducibusque, progressi in medium, singuli laborem suorum, atque industrię documenta in cōspectu omnium expoluēre. Quę ubi Græci animaduertēre, fauore ingenti ac laudibus eos prosecuti, mediosque statuentes, ramis oleæ coronauerē. Dein consilium de diuidenda præda cōceptum: Nestore & Idomeneo in decernendo optimis authoribus. Itaque cunctorum sententia, ex omni præda quā Achilles asportauerat, excepta Factionis coniuge, Astynome, quā Chrysis filiam supra docuimus, ob honorem regium Agamēnoni obtulēre. Ipse etiam Achilles præter Brisei filiā Hippodamiam, Diomedeam, quoque sibi retinuit, quod eiusdem ætatis atque alimoniam non sine magno dolore diuelli poterat: ob id iam antea genibus Achillis obuoluta, ne separarentur magnis precibus orauerant. Ceterum reliqua præda uiritim ob singulorū merita distributa est. Dein quæ Ajax asportauerat Vlysses & Diomedes rogatu eius in medios intulēre. Ex quibus aurī atque argenti quantū satis uidebatur, Agamemnoni regi datur. Ac deinde Aiaci ob egregia laborum facinora Teuthrantis filiam Tegemessiam concedūt. Ita diuisos in singulos quæ super fuerant, frumentum per exercitum dispartiunt. His actis, fidem pacti quod cū Polymnestore intercesserat, traditumque Polydorum refert. Ob quæ a cunctis decernitur, ut Vlysses cum Diomede profecti ad Priamum, Helenam cum abreptis reciperent, atque Polydorum regi traderent. Igitur his per gentibus, Menelaus, in cuius gratiam id negotiū gerebatur, legationis officium pariter cum supradictis capit. Itaque habentes Polydorum ad Troianos ueniunt. Sed ubi animaduertēre populares electos, ac magni nominis uiros aduentasse, propere senes omnes, quorum cōsiliū haberi solitum erat, in unum ducunt, Priamum a filiis domi retento. Igitur reliquis præsentibus Græcorum, Menelaus uerba facit: Secūdo iam se ob eandē causam uenisse, cū multa alia aduersum se domumque suam admissa, tum magno cum gemitu filiaē orbitatem per absentiam coniugis queri. Quę cūcta ab amico quondā & hospite, non secundū meritū suum euenisse. Eam seniores lamentationē immodicā cū lachrymis accipientes, ad omnia quæ ab eo dicebātur, tanque iniuriæ eius patientes, annuēre. Post quæ Vlysses medius astans, huiusmodi orationem habuit. Credo ego uos

Præda diuisa

Græcorum alia
tera ad Troia
nos legatio.Vlysses ad
Troianos
oratio.

empti

empliorbem terrarū occupatura sit. Quis enim posthac, ubi uirile ingenium est,
 recordatus Alexandri facinus, non omnia suscepta & insidiosa ab amico me-
 tuere cogit? aut quis frater fratri aditum patefaciet? Quis hospitē aut cognā-
 tū non tanq̃ hostē cauebit? Deniq̃ si hoc, quod haud spero, probaueritis, om-
 nia fœderis iurā ac pietatis apud Barbaros Græcosq̃ clausa erunt. Quocirca
 Troiani principes, bonū atq̃ utile est, Græcos receptis uniuersis quæ per uim
 extorta sunt, amice, atq̃ uti par est domum mitti, neq̃ opperiri ut duo regna
 inter se amicissima, manus conferāt. Quæ cū considero, dolendā mehercule ui-
 cem uestrā puto, qui innoxij & culpæ eius uacui, tot tantiq̃, paucorū libidine
 paulo post alieni sceleris pœnas subire cogemini. An uos soli ignoratis, ut af-
 fectæ sint amicæ atq̃ uicinæ uobis ciuitates, uel quæ residuis indies preparē-
 tur? Nam captum Polydorum, atq̃ apud Græcos retineri, cognitū uobis est:
 qui, si Helena cum abreptis nunc saltem reuocetur, inuiolatus Priamo restitui
 poterit. Alioquin bellum differri non potest: neq̃ finis bellandī fiet, quin aut
 omnes Græci dices ad eruendam ciuitatem uestram, qui singuli satis idonei
 sunt, mortem obierint: aut quod magis spero cōfore, capto Ilio, crematoq̃ ig-
 ni, posteris etiam impietatis uestre exemplum relinquatur. Quapropter dum
 adhuc res integra uobis in manibus est, etiam prouidete. Postquam finem di-
 cendi fecit, magno silentio cunctis uti in tali negotio fieri solet, alienā senten-
 tiam expectantibus, cū se quisq̃ minus idoneum actorem crederet, Panthus
 apud eos clara uoce ait: Vlyse uerba facis, quibus præter uoluntatem mederi
 rebus potestas nulla est. Dein post eum Antenor: Omnia quæ memorata à uo-
 bis sunt, scientes prudentesq̃ patiemur: neq̃ uoluntas bene consulendi abest,
 si potestas concederetur. Sed ut uidetis, summæ rei potiuntur illi, quibus cupi-
 ta utilitate potiora sunt. Quæ tibi disseruit, mox per ordinē dices omnes qui
 ob amicitiam Priami, quicq̃ mercede conducti auxiliarem exercitū duxerant,
 introduci iubet. Quis ingressis, Vlyses secundam orationem exorsus, iniquis-
 simos appellare uniuersos, neq̃ dispares Alexandri: quippe qui à bono hone-
 stoq̃ elapsi, authorem pessimi sceleris sequerentur. Neq̃ ignorare quenquam
 quin si tam atrox iniuria probanda sit, fore uti malo exemplo disseminato per
 mortales, ipsos etiam qui haud lōge abessent, similia aut grauiora hisce seque-
 rentur. Ea ut erant atrocita, cuncti taciti reputare inter se animo: atq̃ ita exem-
 plum huiusmodi abhorrentes, indignatione rerum permoueri. Dein solito
 more perrogatis seniorum sententijs, pari consensu omnium, Menelaum indi-
 gnè passum iniuriam decernitur: solo omnium Antimacho in gratiam Alexan-
 dri, aduersum cunctos reclamante. Ac statim, qui de omnibus nunciatum ad
 Priamum mitterentur, electi duo: hiq̃ inter cetera quæ mandata erant, etiam
 de Polydoro docent. Ea ubi rex accepit, maximè consternatus filij nuncio, an-
 te ora omnium corruit. Deinde à circumstantibus relictus paulisper, erigitur:
 atq̃ ire in consiliū cupiens, à regulis cohibitus est. Ipsi namq̃ relicto patre cō-
 uentum irrumpunt, ad id tempus, quo Antimachus multis in contumeliam
 Græcorum iactis probris, tum demū dimitti Menelaum aiebat, si Polydorus
 restitueretur. Postremo, eundem casum atq̃ exitum utriusq̃ custodiendum.
 Aduersum quæ cunctis silentibus, Antenor resistere, ac ne quid huiusmodi de-
 cerneretur, magna ui repugnare. Sed postquam inuicem multa consumpta o-
 ratione, certamen eorum ad manus procellerat, omnes qui aderant, inquietū
 ac seditiosum Antimachum pronuntiātes, e cūtiā proiecere. Sed ubi Priami-
 de egressi sunt, Panthus Hectorem obsecrans (nam is inter regulos cū uirtu-
 te tum consilio bonus credebatur) hortari, ut nunc Helena potissimum, cum
 Græci supplices ob eam causam uenissent, cum amicitia redderetur. Neq̃ pa-
 rum Alexandro ad explendum amorē, si quem circa Helenā habuerat, transa-
 ctum. Quocirca uersari ante omnium oculos oportere præsentium regum Græ-
 corum eorumq̃ fortia facta, ac recēs partam gloriam erutis amicissimis Troie
 ciuitatibus

ciuitatibus. Ob eam etiam causam Polymnestorem exemplū admīssi abhorrentem, ultro Grecis Polydorum tradidisse. Ex quo etiam uerendum, ne quid per tale commentum finitimæ regiones, pernicioſa cōſilia aduerſum Troiam molirentur. Nihil exploratum neq; fidum eſſe: inſidioſa cuncta, atq; aduerſa in obſidione fore. Quæ ſi omnes ita uti res eſt, animo reputarent, neq; ulterius differendos legatos paterentur: & Helena cum gratia remiſſa, matris atq; artius amicitia pignus inter duo regna coaleſceret. Quæ ubi accepit Hector, *Hectoris conſilium.* recordatione fraterni facinoris triſtior aliquantum, fuſuſiſq; cum mœrore la chrymīs, Helenam tamen prodendam minimè rebatur: quippe ſupplicem domus, & ob id fide interpolita tuendam. Si qua autē cum ea abrepta docerentur, reſtituenda cuncta. Namq; pro Helena Caſſandram, uel Polyxenam, uel quæ legatis uideretur, nuptum cum præclariffimis donis Menelao tradendā. Ad ea Menelaus iracundē atrox: Egregiè hercule nobis actū eſt, ſi quidē proprio ſpoliatuſ, cōmutare matrimoniū arbitrio meorū hoſtium cogor. Aduerſum quē Aeneas: Ac ne hæc quidē concedentur, cōtradicante ac reſiſtente me, *Aeneæ oratio.* reliquiſq; qui affines amiciq; Alexandro in rē eiſ cōſulimus. Sunt enim, atq; erunt ſemper, qui domū regnumq; Priami tueant: neq; amiſſo Polydoro, orbitas Priamū inſequeſ, tot talibuſq; filiis ſuperſtitibus. An ſolis qui ē Græcia ſunt raptus huiuſmodi concedunt? Quippe Cræta Europā à Sydōne, Gany-medē ex hiſce finibus atq; imperio rapere licuerit: Medea ignoratiſ ne à Colchis in Colchorū fines tranſuectā. Et ne primum illud rapiendi initiū prætermittā, Io ex Sydōniorum regione abducta, Argos meauit. Hactenus uobiſcū uerbis actum. Ac niſi mox cum omni claſſe ex hiſce locis auſugeritiſ, iamiam Troianā uirtutem experiemini. Deorū quippe ope atq; auxilio, iuuentuſ perita belli abundē nobiſ eſt, atq; indies auxiliorum creſcit numeruſ. Poſtquam finē loquendi fecit, Vlyſſeſ placida oratione: Iam Hercule ulteriuſ, ait, differre *Vlyſſis reſpoſum.* inimicitiaſ haud integruſ uobiſ eſt. Date igitur belli ſignuſ, atq; ut in inferendis iniuriis, ita in inchoando prælio ſite authoreſ: non ſequemur laceſſiti. Talibuſ inuicem conſumptiſ uerbis, legati conſilio abeunt. Ac mox per populuſ diſſeminatiſ, quæ aduerſuſ legatoſ Aeneas dixerat, tumultuſ oritur, ſcilicet per eum uniuerſam Priami domum odio regni eiſ, & peſſimo intercedendi exemplo euerſum iri. Igitur ubi legati ad exercituſ reuenēre, cūctiſ ducibuſ dicta geſtaq; Troianorum aduerſum ſe exponunt. Itaq; decernitur, uti Polydorum in conſpectu omniuſ, atq; ante ipſoſ muroſ necarent. Neq; *Polydorus lāpidatur.* ulteriuſ dilatuſ facinuſ: quippe productuſ in mediū, uiſentibuſ ex muris pluriſq; hoſtium lapidib. ictuſ, fraternæ impietatiſ pœnaſ luit. Ac mox unuſ ex preconibuſ nunciatuſ Ilienſibuſ mittitur, ut Polydorum ſepelienduſ peterent. Miſſuſq; ad eam rem Idaeus, cum ſeruiſ regis, ſœdatuſ ac dilaniatuſ lapidibuſ Polydorum matri eiſ Hecubæ refert. Interim Ajax Telamoniū, ne quid quietuſ finitimis Troiæ regionibuſ, atque amicis relinquere- *Aiacis Telamonij incurſio in finitimōſ Troiæ ſineſ.* tur, hoſtiliter eaſ aggreſſuſ, Botyram, Cyllamq; ciuitateſ diuitiſ nobileſ, caſio inſinitimōſ pit. Neq; contentuſ hiſ, Gargarum, Mariſbam, Geniten, Sceplim, Lariffam, miranda celeritate depopulatur. Dein doctuſ ab incolis, multa huiuſcemodi pecora in Idaeō monte ſtabulari, expoſcentibuſ qui cum eo erant cūctiſ, cito agmine montem ingreſſuſ, interfectiſ greguſ cuſtodibuſ, magnam uim pecorū abducit. Deinde nullo omniuſ aduerſante, cūctiſ quā pergebat in fugam uerſiſ, ubi tempuſ uiſuſ eſt, cum magna præda ad ſuoſ conuertit. Per idem tempuſ Chryſeſ, quem ſacerdotem Smynthij Apolliniſ ſuprà do- *Chryſe: filioſ ſuā à Græciſ reſpoſcit.* cuimūſ, cognito filiam ſuam Aſtynomen cum Agamemnone degere, fretuſ ſuā à Græciſ religione tantuſ numiniſ, ad naueſ uenit, præferenſ Dei uultuſ, & quædam ornamentorum templi eiſ, quo faciliuſ recordatione præſentis numiniſ ueneratio ſui regibuſ incuteretur. Dein oblatiſ aurī atq; argenti doniſ plurimiſ, redemptionem filiaſ deprecatur: deprecantiſ uti magnificarent præſentiam Dei,

qui secum oratum eos ob sacerdotem proprium uenisset. Præterea cōmemo-
rat, quæ indies aduersum se ab Alexandro, eiusq; cōsanguineis, ob exhibitam
à se paulò antè immolationem, inimica hostiliaq; pararentur. Quæ ubi acce-
pere, reddendam filiam sacerdoti, neq; ob id accipiendum præmium, uniuer-
sis placet. Quippe cum per se amicus, fidelisq; nobis, tum præcipuè ob religio-
nem Apollinis nihil non meriti, credebatur. Namq; iam multis documentis
ac fama incolarum, obsequi numini eius per omnia destinauerant. Quæ post-
quam Agamemnon accepit, obuiam cunctorum sententijs ire pergit. Itaque
atroci uultu exitium sacerdoti cōminatur, ni recederet: perditum senem atque
extrema metuentē, imperfecto negotio ab exercitu dimittit. Tali modo con-
uentu dissoluto, singuli reges Agamemnonem adeunt, eumq; multis probris
insectantur: quippe quod ob amorem captivæ mulieris, seq; & quod indi-
gnissimum uideretur, tantumini Deū contemptui habuisset, ac mox uni-
uersi execrati deseruere. Ob idq; & memores Palamedis, quem gratum acce-
ptumq; in exercitu haud sine consilio eius, Diomedes atq; Vlysses dolo circū-
uentum, necauissent. Cæterum Achilles in ore omnium, ipsumq; & Mene-
laum contumelijs lacerabat. Igitur Chryses ubi iniuriam perpelius ab Aga-
memnone, discessit: neq; multi fluxere dies, incertum aliò ne casu, an uti omni-
bus uidebatur, ira Apollinis, morbus grauiissimus exercitū inuasit. Principio
grassandi factò à pecoribus: deinde malo paulatim magis magisque ingraue-
scente, per homines dispergitur. Tum uero uis magna mortalium corporibus
fatigatis pestifera ægritudine, infando ad postremum exitio interibant. Sed re-
gum omnino nullus, neq; mortuus hoc morbo, neq; tentatus est. Ceterū post
quam nullus morbi modus, & indies plures intereunt, cuncti duces conuerso
iam in se quisq; timore, in unum cōeunt. Ac dein flagitare Calchanta, quem
futurorum præscium memorauimus, uti causam tanti mali edisserat. Ille enim
perspicere se originem huiusce morbi, sed haud liberum esse quicquam elo-
qui: ex quo accideret, ut potentissimi regis contraheret offensam. Post quæ
Achilles reges singulos adiit, ut interposita iurisiurandi religione confirma-
rent, nequaquam se ob eam causam offendi. Hoc modo Calchas, ubi cuncto-
rum animos in se conciliauit, Apollinis iram pronunciat. Eum namq; ob iniu-
riam sacerdotis infestum Græcis, pœnas ab exercitu expetere. Dein perqui-
rente Achille mali remedium, restitutionem uirginis pronunciat. Tum Aga-
memnon contestans, quod mox accidit, concilio tacitus egressus, cunctos
quos secum habuit in armis esse iubet. Id ubi Achilles animaduertit, commo-
tus rei indignatione, simul pernicie defessi exercitus anxius, defunctorū cor-
pora miserandum in modum confecta, undique in conuentu ante ora om-
nium proijci fecit. Quo spectaculo adeò commoti reges gentesq; omnes, uti
aduersus Agamemnonem à cunctis pergeretur, duce atq; authore Achille: &
si perstaret suadere, exitio uindicandum. Quæ ubi regi nunciata sunt, pertina-
ci animo ab amore captivæ nullo modo seiungi, apparatus experiri, nihil de
sententia remittendum destinauerat. At postquam Troiani cognouere con-
flagrationē corporum assiduam, crebrasq; sepulturas animaduertentes: do-
ctiq; etiam reliquos incommodo cladis eius debiles agere, cohortati inter se
arma capiunt, ac properè cum manu auxiliari effusi portis, pergunt aduersum
Ac dein per campos exercitu bipartito, Troianis Hector, Sarpedon auxiliari-
bus duces facti. Tum nostri, uisis contrà hostibus, armati atq; instructi pro ne-
gocio simplicis formæ aciem composuere, circa cornua diuisis ducibus. Dex-
trum Achilles cum Antilocho, alterum Ajax Telamonius cum Diomede cu-
rabant: Medios accipere Ajax Oileus, & Idomeneus dux noster. Hoc modo
exercitu utrinq; composito, pergunt obuiam. At ubi in manus uentum est, co-
hortati suos quisq; acie conflixere. Tum uero aliquantulum tracto certami-
ne, plurimi utriusq; partis cadunt, præcellentibus in ea pugna Barbarorū He-
ctore

Græcorū Du-
cum conuentio-
nes.

Exercitus Græ-
corū peste la-
borans.

Troiani Græ-
cos inuadunt.

ctore & Sarpedone, Græcorum Diomede cum Menelao. Dein nox commu-
nis amborum requies, dirimit prælium. Igitur reducto exercitu, corpora suo-
rum cremata igni, sepeliunt. Quis perfectis, Græci statuunt inter se, Achillem,
cuius in aduersis Græcorum calibus sollicitudo præcipua uidebatur, regem
omnium confirmare. Sed Agamemnon anxius ne decus regium amitteret,
in concilio uerba facit: Sibi maximè cordi esse exercitus incolumitatem: neq;
ulterius differre, quin Astynome parenti remitteretur, maximè si restitutione
eius instantem perniciem subterfugerent. Nec quicquam deprecari amplius, *Chryse filia*
modo in locum eius Hippodamiam, quæ cum Achille degeret, uicarium mu- *reddunt.*
nus amissi honoris acciperet. Quæ res, quanquam atrox omnibus & indigna
uideretur, tamen connuente Achille, cui id præmium pro multis atq; egregijs
facinoribus fuerat, effectum habuit. Tantus amor erga exercitum, curaq; ani-
mo egregij adolescentis inceserat. Igitur aduersa cunctorum uoluntate, neq;
tamen quoquam palam recusante, Agamemnon tanq; ab omnibus concessa
res uideretur, licetorib; uti Hippodamia ab Achille abstraheretur imperat: hicq;
breui iussa efficiunt. Interim Astynomen Græci per Diomedem atq; Vlysseni
cum magna copia uictimarum, ad fanum Apollinis transmissere. Dein perfe-
cto sacrificio, uis mali leniri paulatim uisa, neq; amplius attentari corpora: &
eorum qui ante fatigabantur, tanquam sperato diuinitus leuamine, relaxari.
Ita breui per uniuersum exercitum salubritas uigorq; solitus renouatus est.
Mittitur etiam Philocteta Lemnum, portio eius prædæ, quam Græci per Aia-
cem atq; Achillem aduectam, inter se uiritim distribuerant.

Cæterum Achilles memor iniuriæ supradictæ, abstinendum publico con- *Achillis ira:*
cilio decreuerat, odio maximè Agamemnonis. Abolitoq; amore quem circa
Græcos habuerat, scilicet quod eorum patientia post tot bellorum uictorias,
ac facta sortia, Hippodamia, cōcessum pro laboribus præmium, per iniuriam
abducta esset. Dein uenientes ad se duces, aditu prohibere: neq; cuiquam eo-
rum ignoscere, qui se aduersus Agamemnonis cōtumelias, quū defenderet, lice-
ret, deseruissent. Intus igitur manens, Patroclum & Phœnicem, hunc morum
magistrum, alterum obsequijs amicitiae charum, & aurigam Autumedontem
secum retinebat. Per idem tempus apud Troiam exercitus sociorum, quiq;
mercede conducti, auxiliares copias adduxerant, tempore frustrato, seditione
odio, an recordatione suorum, bellum non occipiebant. Quod ubi animad-
uerterit Hector, coactus necessitate, militibus apud arma esse iubet, ac mox u-
bi signum daretur, sequerentur se. Igitur postquam tempus uisum est, & om-
nes in armis nunciabantur, iubet egredi ipse dux atq; imperator militiæ. Res
postulare uidetur, eorum reges qui socij atq; amici Troie, quiq; ob mercedem *Troianarū cō-*
auxiliares diuersis ex regionibus contracti Priamidarum imperiū sequeban- *piarum duces*
tur, edicere. Primus igitur portis erumpit Pandarus Lycaone genitus, ex Ly- *enumerantur:*
cia: Dein Ippothus Pylei ex Larissa Pelasgidarum, Agamas ex Thracia. Post
quos Euphemus Træzenius Ciconis imperitans, Philemenes Paphlagoni-
us patre Melio gloriosus. Dius & Epistropus filij Numaganorum regis. Sar-
pedon Antho genitus, rector Lyciorum. Ex Iole Monathes, & Amphima-
chus, Nomionis Decalanti filius. Menethles genitore Telameneo. Meonean-
tus Hispoliti Lycius, quem sibi Sarpedon, quod præter cæteros regionis eius
consilio atq; armis pollebat, participem bellicarum rerum ascuerat. Phorcis
& Ascanius Phryges. Fronius Midionis ex Mysia, Pyregamus Pæonis. Am-
pius & Adrastus Meropo geniti, ex Agrestina. Asirus Hirtacus. Dein alter
Asirus Dimantho genitus, Hecubæ frater ex Phrygia. Hos omnes quos me-
morauimus, secuti multi mortales inconditis moribus, ac dispari uocis sono,
sine ullo ordine aut modo, prælia inire soliti. Quod ubi nostri animaduertēre,
in campum progressi, more militiæ aciem ordinant, magistro ac præceptore
componendi Mnestheo Atheniensi: ordinante autem eo gētes atq; regiones

singulas, seorsum manente Achille cum Mirmidonum exercitu. Is namque ob
 illatam ab Agamemnone iniuriam, & abductam Hippodamiam, nihil animi
 remiserat: tamen maxime indignatus Achilles quod reliquis ducibus ad cœ-
 nam deductis, solus contemptui habitus intermitteretur. Caterum ordinato
 exercitu, ac tum primum omnibus copiis aduersum se instructis hostibus, u-
 bi neutra pars committere audet, paulisper in loco retentis militibus, taquam
 de industria utrinque receptui canitur. Iamque Græci regressi ad naues, arma de-
 ponere, ac singuli per loca solita corpus cuncto curare occæperant: quum Achil-
 les ultum iri cupiens iniurias, ignaros consilij sui nostros, & ob id ociose agen-
 tes, clam inuadere tentat. Aut ubi Vlysses à custodibus, qui eruptionem eius
 præferant, rem comperit, properè duces circumcursans cum magna uoce
 monet, atque hortatur uti armis arreptis tuererentur sese. Dein consilium, ince-
 ptumque Achillis, singulis aperit. Quo cognito, clamor ingens oritur, festinan-
 tibus ad arma cunctis, ac seorsum singulis sibi consulentibus. Ita Achilles præ-
 uerso de se nuncio, ubi in armis omnes sunt, neque conata procedere queunt, in-
 tentato negotio ad tentoria regreditur. Ac mox duces nostri rati repentino
 suorum clamore moueri Ilienses, & ob id noui quid negotij incepturos, augen-
 dæ custodiæ causa, mittunt duos Aiaces, Diomedem atque Vlysses. Hi quoque inter
 se regionem, qua hostibus aditus erat, dispartiant. Quæ res non frustra eos ha-
 buit. Nam apud Troiam Hector causam tumultus eorum cupidus per sciscer-
 re, filium Eumedis Dolonem multis præmijs promissisque illectum, uti ad po-
 stremum exploratum res Græcorum egrederetur, emittit. Isque non longe à na-
 uibus audis ignota cognoscendi, dum cupit suscepti negotij fidem complere,
 in manus Diomedis qui eum locum cum Vlysses custodiebat, deuenit. Ac mox
 ab his comprehensus refert cuncta, atque occiditur. Dein diebus aliquo in ocio
 tritis, productio utriusque exercitus præparatur. Diuiso quoque campo inter se qui
 medius inter Troiam & naues interiaceret, ubi tempus bellandi uidebatur, ma-
 gna cura uniuersus miles instructus armis, utrinque procedere. Deinde signo
 dato, densatis frontibus, confligere acies compositæ, Græcis ac singulis per di-
 stributionem imperia ducum exequentibus: contra, sine modo atque ordine Bar-
 baris ruentibus. Caterum in ea pugna interficiuntur multi mortales utriusque
 partis, quum neque instantibus cederetur: & exemplo strenuissimi cuiusque qui
 iuxta steterat, æquiparare gloriam festinarent. Interim uulnerati grauiter ex du-
 cibus, bello decedere coacti sunt: Barbarorum, Aeneas, Sarpedon, Glaucus,
 Helenus, Euphorbus, Polydamas: Nostrorum, Vlysses, Meriones, Eumulus.
 Caterum Menelaus forte conspicatus Alexandrum, magno impetu irruit: quem
 euitans, nec diutius sustinere ausus Alexander, fugam capit. At ubi procul a-
 nimaduertit Hector, concurrans cum Deiphobo, comprehendere fratrem, e-
 umque uerbis maledictisque acrioribus insecuti, ad postremum cogunt, uti pro-
 greuius in medias acies, eundem Menelaum cõquiescentibus cæteris, solitario cer-
 tamine laceggeret. Igitur producto ad bellandum Alexandro, progressoque an-
 te aciem, quod signum laceggeretis uidebatur, postquam procul animaduertit
 hunc Menelaus, demum occasione inuadendi inimicissimi sibi maxime obla-
 tam, etiam ratus, iamque cõfidens omnium iniuriarum poenas sui sanguine eius,
 omnibus animis aduersum pergit. Sed ubi eos contra tendere paratos armis
 atque animis uterque exercitus animaduertit, cuncti signo dato, recedunt. Iamque
 uterque pleno gradu aduersum incedens, intra iactum telis peruenierant: quum
 Alexander præuenire cupiens, simulque ratus primo faculi euentu locum uulne-
 ri inuenturum, præmittit hastam, eaque illa clypeo facile incussa est. Dein Mene-
 laus magno impetu iaculatur, haud sanè casu dissimili. Namque parato iam ad
 cauendum, ictumque declinante hoste, telum humi figitur. At ubi nouis iaculis ma-
 nus utriusque redarmatæ sunt, pergunt contra. Tum demum Alexander ictus femur,
 cadit. Ac ne mox hosti ultionem cum summa gloria cõcederet, pessimo exemplo
 intercessum

Achilles Græ-
 cis insidiatur.

Dolonis mors

Prelum.

Alexandri &
 Menelai duc-
 lum.

intercessum est. Nam quum ad interficiendū eum educto gladio irrueret Menelaus, ex occulto sagitta Pandari uulneratus, in ipso impetu repressus est. Igitur à nostris clamore orto, simulq; cum ira indignatibus, quod duobus aduersum se seorsum, quorum maximè gratia conflātū esset bellum, decernentibus, repēte à Troianis pessimo more intercederetur. Rursus globus Barbarorum ingruens, Alexandrum è medio rapit. Interim in ea permixtione animorum, dum nostri hæsitant, Pandarus procul astans, multos Grecorum sagittis configit. Neq; prius finis factus, q̃ Diomedes atrocitate rei motus, progressusq; cominus telo hostem profterneret. Hoc modo Pandarus certaminis scedere uiolato, atq; interemptis multis, ad postremum poenas sceleratissimæ militiæ *Pandari mors:* luit. Cæterū corpus eius liberatū ex acie, Priamidæ igni cremant, reliquiasq; socij sibi traditas Lycij in solū patriū pertulere. Interim uterq; exercitus signo dato manus conferunt: pugnantescq; uī summa atq; ancipiti fortuna, bellum ad occasum solis producunt. Sed ubi nox aduentabat, utrinq; reges subducta haud longè acie, custodibus idoneis exercitus communiere. Ita per aliquot dies tempus bellandi opperientes, militem frequentem apud arma frustra habuere. Namq; ubi hyems aduentare, & imbribus crebris compleri cœpere campi, Barbari intra muros abeunt. At nostri nullo palàm hoste ad naues digressi, munia hyemis disponunt: mox bipartito campo qui reliquus non pugnae opportunus erat, utraq; pars aratui insistere. Dein serere frumenta, aliaq; quæ tēpus anni patiebatur. Interim Aïax Telamonius instructo milite quem secum adduxerat, habens etiā nonnullos de exercitu Achillis, ingressus Phrygiæ regionem, multas hostiliter uastat & capit ciuitates: ac post paucos dies præda ductus, ad exercitum uictor redijt. Iisdem ferè diebus Barbari nostris per conditionem hyemis quietis, ac nihil hostile suspicantibus, parauere eruptionem. Quis Hector dux atque audendi author factus. Is namque omnes copias instructas armis cum luce simul porta educit, ac potius cursu pleno ad naues tendere omnes atque inuadere hostes iubet. At Graij infrequentes, tum incuriosi ab armis turbati, simul & à fugientibus, quos primū hostis inceserat, quo minus arma caperent impediti, tum celsi multi mortales, iamq; fusis qui in medio fuerāt, Hector ad naues progressus, ignem in proras iacere, ac scuire incendijs cœperat, nullo nostrorum auso resistere. Qui terri atque improuisi tumultu exangues, genibus Achillis prouoluti, auxilium renuentis, tamen obuoluebantur. Ita repente mutatio animorum nostros atque hostes inceserat. Interea Aïax Telamonius adueniens, cognito apud naues Hectore, magna armorum specie ibidem apparuit. Deinde molestia ugens hostem, multo sudore ad postremum à nauibus extra uallum detrudit. Tum iam cedentibus acrior insistent, Hectorem qui aduersum eum promptius steterat, ictum immani saxo, ac mox consternatum eijcit. Sed eum concurrentes, undique plurimi multitudine sua tectum, bello atque Aïacis manibus eripiunt, seminecemq; intra muros ferunt, male prospera eruptione aduersus hostes usum. Cæterum Aïax sauior ob ereptam è manibus gloriam, sumptis iam Diomede, & cum Idomeneo, Aïace altero, territos dispersosq; hostes sequi: ac fugientes nunc telo eminus profternere, modò apprehensos obtinere armis, prorsus nullo qui in ea parte fuerat, intacto. Inter quæ tam trepida Glaucos, Hoppolomus, Sarpedon atq; Steropus, ad morandum hostem paulisper ausi resistere, mox uulneribus grauati, locū amittere. Quis uersis in fugam, Barbari nullam spem reliquā salutis rati sine rectoribus, nec usquam certo ordine palantes, effusiq; ruere ad portas. Eoq; arcto ac properantium multitudine impedito ingressu, quum super alium alius ruinae modo præcipitarentur, superuenit cum supradictis ducibus Aïax. Tum magna uis Barbarorum trepida impeditaq; inter se, cæsa extinctaq;. In quibus filiorum Priami Antiphus & Polites. Ac modò Nestor, atque Euphemus, Troicus

*Pandari mors:**Troianorum eruptio.**Hector ab Aïace uulneratus.*

dux egregius Ciconum. Ita Troiani paulò antè uictores, ubi aduentu Aiæcis, fortuna belli mutata est, uersis ducibus pœnas luere militiæ inconsultæ. At postquam aduentante uespera, signū nostris receptui datum est, uictores, lætēq; ad naues regressi sunt. Mox ad Agamemnonem cœnatum deducuntur. Ibi Ajax collaudatus à rege, donis egregijs honoratur. Neq; reliqui duces facta gesta q; uiri silentio remittunt. Quippe singuli extollentes uirtutem, memorent fortia facta, euerfas ab eo tot Phrygiæ ciuitates, abductasq; prœdas. Et ad postremum, in ipsis nauibus aduersum Hectorem egregiam pugnam, liberasq; igni classes. Neq; cuiquam dubium, quin ea tempestate, tot egregijs ac pulcherrimis eius facinoribus spes omnes, atq; opes militiæ in tali uiro listerentur. Cæterum proras nauium duarum, quibus illatus ignis eam partem tantummodo consumpserat, Epeus breuī restituit. Tumq; Graeci rati post malam pugnam Troianos ulterius nihil hostile aufuros, quieti ac sine terrore degere. Per idem tempus Rhesus de Eroneo genitus, haud alienus à Priami amicitia, pacta mercede cum magnis Thracum copijs aduentabat. Is incidente iam uespere paulisper moratus apud Oeninsulam, quæ ante positam ciuitatem continenti eius adiungitur, secundam circiter uigiliam ingressus Troianos campos, explicitisq; tentorijs ibidem opperiebatur. Quod ubi Diomedes, atque Vlysses, uigilias in ea parte curantes, procul animaduertere, rati Troianos à Priamo exploratum missos, arreptis armis, mox pressò gradu circumspicientes omnia, pergunt ad eum locum. Tum fatigatis ex itinere custodibus, & ob id somno pressis, ij q; & interius progressi, in ipsis tentorijs regem interficiunt. Dein nihil ultra audendum rati, currum eius, & cum egregijs insignibus equos ad naues ducunt. Ita reliquum noctis in suis quisque tabernaculis requiescentes transigunt. Ac lucis principio reliquos duces conueniunt, eos facinus ausum expletumq; docent. At mox rati Barbaros incensos cæde regis affore, iubent omnes frequentes apud arma agere, oppeririq; hostem. Neque multò post Thraces uiri expergefacti è somno, ubi regem interemptum fœda ac miseranda facie intra tentoria animaduertere, & uestigia abducti currus manifesta sunt: raptim ac sine ullis ordinibus, ut quæque fors conglobauerat, ad naues euolant. Quibus procul uisis, nostri conferunt inter se, atq; imperia seruantes eunt obuiam. Sed Aiæces duo aliquantum in aciem progressi, primos Thracum inuadunt atque opprimunt. Dein reliqui duces ut quisque locum ceperat, cedere singulos: & ubi conferti steterant, bini aut amplius congregati, impetu suo dissoluere. Ac mox dispersos palantesq; interficere, prorsus uti nullus reliquus cædis fieret. Ac statim Graij extinctis: qui aduersum ierant, signo dato ad tentoria eorum pergunt. Ac illi qui custodes castris relictī soli superfuerant, uisis contrā hostibus terrore ipso miserandum in modum effœminati, omnibus omīssis ad mœnia confugiunt. Tum undique uersus nostri ingruentes, arma, equos, regias opes, & ad postremum uti quidq; fors dederat, præripiunt. Hoc modo uictores Graij deletis cum Imperatore Thracibus, onusti præda ac uictoria, ad naues digrediuntur. Quum interim Troiani ex muris respectantes, neq; quicquam pro socijs ausi, intra mœnia tamen trepidabant. Igitur Barbari tot iam aduersis rebus fracti legatos inducias postulantes, ad Græcos mittunt. Ac mox nostris conditionem approbantibus, interposito sacrificio fidem pacti firmare. Eodem ferè tempore Chryses, quem sacerdotem Smynthij Apollinis suprā memorauimus, ad exercitum uenit, actum gratias super his quæ in se, recepta filia à nostris, benignè gesta erāt. Ob hæc q; tam magnifica, simul & quod Astynomen honorifice habitam cognouerat, reductā secum Agamemnoni tradit. Neq; multò post, Phylocteta cum his qui partem prædæ ad eum portauerant, Lemnum regreditur inualidus, etiam tum neq; satis firmo gressu. Interea concilium Græcis agentibus, Ajax Telamonijs in medium progressus,

Rhesi mors.

Thracum cædes.

Chryses filiam Agamemnoni reddit.

Græcorum ad Atacē legatio.

gressus, docet oportere mitti ad Achillem precatores, qui cum imperatorum uerbis atque exercitus peterent, ut remitteret iras, ac repeteret solitam cum suis gratiam. Minime quippe aspernandum talem uirum: nunc uel maxime quum secundis rebus Græci, uel paulò ante uictores, non ob utilitatem, sed honoris merito, gratiam eius peterent. Inter quæ deprecari etiã Agamemnonẽ dare operam, simulque uoluntatem agendo negotio adhiberet. Namque tali tẽpore in cõmune ab omnib. consulendũ, presertim procul è domo, locis alienis atque hostilibus. Neque enim tã inter grauiã bella undique uersus inimicis regionibus, quã concordĩ tutos fore. At ubi finẽ loquendi fecit, cuncti duces collaudauere cõsiliũ uiri, simulque prædicantes ad cœlum tollere, scilicet quod cum uirtute corporis, tum ingenio uniuersos anteiret. Post quæ Agamemnon docere, se & ante ad reconciliandum Achillem multos misisse, & nunc nihil aliud cordi esse. Ac mox ipsum Vlyssẽ atque Aiace m orare, susciperent negotium, atque ad eum nomine omnium irent: maxime quod Ajax cognatione fretus, impetraturus ueniam facilius credebatur. Igitur his operam suam pollicentibus, iturum se unã Diomedes sponte ait. His actis, Agamemnon afferre hostiam lictores iubet. Ac mox sublatam super terram, quum eam duo quibus imperatum erat, suspensam tenerent, gladium uagina educit, eoque bifariam excisam hostiam in conspectu uti diuiserat, collocare. Dein ferrum sanguine oblitum manu retinens, inter utranque sacri partem medius uadit. Interim Patroclus cognito quod parabat, in conciliũ superuenit. At rex, sicut supra diximus, transgressus, ad postremum iurat, inuiolatã à se in eum diem misisse Hippodamiã. Neque cupiditate ulla, aut desiderio læsum, sed ira, qua plurima mala conficiuntur, eoulsque processisse. His addit, cupere se præterea, si etiã ipsi uideret, filiarum quæ cordi ei esset, in matrimoniũ dare: decimamque regni omnis partẽ, ac talenta quinquaginta doti adiungit. Quæ ubi accepere, qui in concilio erant, admirari magnificentiã regis, maximeque Patroclus. Qui cum oblatione tantarum opum tum præcipue lætus, quod intacta Hippodamia affirmaretur, ad Achillem uenit, eique uniuersa gesta actaque refert. Dein ubi rex ea quæ audierat, uoluntate animo ac deliberare secum ipse occœpit, superuenit cum supradictis Ajax. Tum ingressos eos, ac benigne salutat, sedere hortatur, iuxtaque se Aiace. Qui tẽpus loquendi nactus familiariter, & ob id liberius incusare atque increpare, quod in magnis discriminibus suorum nihil iracundię remiserit, potueritque cladẽ exercitus perpeti, quum multi eum amici, plurimi etiã affini obuoluti genib. precarent. Post quem Vlysses, illa quidẽ deorum esse ait. Eorum autem, quæ in concilio acta essent, ordine exposito: quæ etiã Agamemnon pollicitus, quæque iurasset, ad postremum orat, ne preces omnium, neue oblatas nuptias aspernaret. Moxque eorum omnium, quæ unã offerebant, enumerationẽ facit. Tum Achilles longa orationem exorsus, primum omnium acta gesta sua exponere. Ac dein admonere, quantas erumnas pro utilitate pertulerit, quas ciuitates aggressus cepit. Cunctis interim requiescentibus, ipse anxius, ac dies noctesque bello intentus: & quum nec militibus suis, neque sibi ipse parceret, apportatas nihilominus predas in cõmune solitum redigere. Pro quibus solũ omnium electum, qui tam insigni iniuriã dehonestaret: solum ita contemptum, à quo Hippodamia tot laborum precium per dedecus abstraheretur. Neque in ea culpa solum esse Agamemnonẽ, sed maxime ceteros Græcos, qui immemores beneficiorum, contumeliã suam silentio præterierint. Postque finem loquendi fecit, Diomedes ait: Præterita omittenda sunt, neque oportet prudentem meminisse transactorum, quando ea etsi maxime cupias, nequeas reuocare. Interea Phoenix, & cum eo Patroclus, circumstantes, genas atque omnem uultum iuuenis, manusque ad osculari, contingere genua: rediret in gratiã, atque animos remitteret, cum propter præsentem qui eum oratum uenissent, tum præcipue ob benemeritum de se exercitum reliquum. Igitur Achilles præsentia talium uiroꝝ, precibus, etiã familiarium,

ac recordatione innoxij exercitus tandem flexus, ad postremum facturum se quæ uellent respondit. Et hortatu Aiæcis tum primum post malâ iracundiam Græcis mixtus, consilium ingreditur, atq; ab Agamemnone regio more salutatur. Interea reliquis ducibus fauorem attollentibus, gaudio lætitiæq; cōpleta cuncta sunt. Igitur Agamemnon manum Achillis retentans, cum eo & reliquos duces cœnatum deducit. Ac paulò post quum lati inter se inuitarent, rex Patroclum quæsiuit ut Hippodamiam cum ornamentis quæ dederat, ad tentoria Achillis deduceret: isq; libens mandata efficit. Cæterum per id tempus hyemis sæpe Græci atq; Troiani singuli, pluresue, ut fors euenerat, inter se sine ullo metu in luco Thymbræi Apollinis miscebantur.

DICTYS CRETENSIS DE BELLO TROIANO,

LIBER TERTIVS.

Græcorum et
ma.

Asiani à Pri-
amo deficiunt.

Achilles Poly-
xene amore
captus.

Nterim per totam hyemem dilato cōditionibus in tempus bello, Græci cuncta quæ in tali ocio militia poscebat, intenti animo summis studijs festinabāt. Namq; pro uallo multitudo uniuersa uarijs bellandi generibus per duces populosq; instructa, & ob id more optimo diuisis ad officia sua quibulque, hinc iaculis hastarum fabricatis, neq; pondere aut mensura inferioribus, & quibus ea non erant præuistis sudibus: illic alij sagittis certantes inter se inuicem, ad multum diem exercere. Alij saxis utebantur. Sed inter sagittarios maxime anteibant, Vlysses, Teucer, Meriones, & Menelaus. Neq; dubium, quin inter hos iam præcelleret Philoctetes: quippe Herculis sagittarum dominus, & destinata ferendi arte mirabilis. At Troiani cum auxiliariis lassiores militia, neque exercitum solliciti, secordius agitare. Ac sæpe sine ullo insidiarum metu, hi aut illi multis immolationibus Tymbræo Apollini supplicabant. Hisdem fere diebus nuncius apportatur, uniuersas propè Asiæ ciuitates descivisse à Priamo, atq; eius amicitiam ex-crari. Nāq; facinoris exemplo suspectis iam per uniuersos populos, gentesq; circa hospitium, omnibus rebus, simulq; omnibus prælijs Græcos uictores cōgnitum, & euersio multarum in ea regione ciuitatum animis hæserat. Ad postremum, graue odium filiorum, regniq; eius incesserat. At apud Troiam fortè quadā die Hecuba supplicante Apollini, Achilles uolens uisere ceremoniarum morem, cum paucis comitibus superuenit. Erant præterea cum Hecuba matronæ plurimæ, coniuges principalium filiorum eius, partim honorem atq; obsequium reginæ tribuentes: reliquæ tali obtentu pro se quæq; rogaturæ, supplicaturæq; etiam Hecubæ filiæ innuptæ, Polyxena, & Cassandra, Minervæ atq; Apollinis antistes, nouo ac barbaro redimita ornatu, effusis hinc atq; inde crinibus precabatur, suggerente ei Polyxena apparatus sacri eius. At tum fortè Achilles uersis in Polyxenam oculis, pulchritudine uirginis capitur. Auctoq; in horas desiderio, ubi animus non lenitur, ad naues discedit. Sed ubi dies pauci fluxerunt, & amor magis ingrauescit, accito Automedonte, aperit ardorem animi: ad postremum petit, uti ad Hectorem uirginis causa iret. Hector uerò daturum se in matrimonium mandat, si sibi uniuersum exercitum proderet. Dein Achilles, soluturum se omne bellum Polyxena tradita, pollicetur. Tum Hector, aut proditionem ab eo confirmandam, aut filios Pli-sthenis atq; Aiæces interficiendos, alioquin nihil de tali negotio se ausurum. Ea ubi Achilles accepit, ira concitus exclamat, se eum quum primum tempus bellandi foret, primo prælio interempturū. Dein animi iactatione saucius, huc atq; illuc oberrans, interdum tamen quatenus præsentī negotio utendū esset, consulta

consultare. At ubi Automedon iactare animo, atq; indies magis magisque aestuare desiderio, ac pernoctare extra tentoria animaduertit, ueritus ne quid aduersum se, aut in supradictos reges moliretur, Patroclo atq; Aiaci rem cuncta aperit. Hi dissimulato quod audierant, cum rege comorantur. Ac forte quodam tempore recordatus sui, conuocatis Agamemnone & Menelao, negotium, ut gestum erat, desideriumq; animi aperit. A' quis omnibus, ut bono animo ageret, responderet: breui quidem dominum eum fore eius, quam deprecando non impetrauerit. Quae res eo fidem habere uidebatur, quoniam iam summa rerum Troianarum prope occasum erat. Omnes namq; Aetiae ciuitates execratae amicitiam Priamidarum, ultrò nobis auxilium societatemq; belli offerebant. Quis à ducibus nostris benignè respondebatur, satis sibi esse praesentium copiarum, neq; auxiliorum egere: Amicitiam sane quam offerrent, ultrò suscipere, uoluntatemq; eorum fore gratam omnibus. Scilicet quia fluxa fides, & animi parum spectati, neq; tam subita mutatio sine dolo credebatur. Iamq; exactis hybernis mensibus uer ceperat, quum Graij edicto prius uti omnis miles in armis esset: mox signo belli edito, exercitum per campos productum ordinant. Neq; à Troianis segnius agebatur. Igitur ubi utrinq; acies instructae aduersum processere, atq; intra teli iactum uentum est, cohortati suos quisq; manus conferunt, in medio locatis equitibus, & ob id primis congressis. Tumq; primum reges nostri atq; hostium, ascensis curribus bellum ineunt, ascito sibi quisq; auriga ad regendos equos. Sed primus omnium Diomedes inuectus Rheli equis, Pichecnum regem Ciconum hasta fronte ictum, interficit. Dein ceteros, quos ob uirtutem rex secum stipatores habuerat, conglobatos inter se atque ufos resistere, partim telo eminus funditus, alios curru per medios concito humi obterit. Dein Idomeneus adhibito equis Merione, Agamanta Thracum regem curru deiecit, ruentiq; telo occurrit, atq; ita interficit. Sed ubi Hector situs in parte alia, medios suorum fundi accepit, dispositis satis strenuis ubi pugnabat, accurrit auxilio laborantibus, Glaucum & Deiphobum & Polydamanta secum habens. Nec dubium, quin deleta à praedictis regibus ea pars hostium foret: ni aduentu suo Hector nostros ulterius progredi, & fugere suos cohibuisset. Ita Graeci prohibiti caede reliquorum, represso gradu aduersum eos qui superfuerant consistere. Ac mox cognito per uniuersum exercitum praelio in ea parte, reliqui duces confirmati, ubi quisq; pugnauerat, undiq; eo confluunt. Densatur utrinq; acies, & praelium nouatum est. Igitur Hector ubi plurimos suorum adesse, & satis tutum se intelligit, tollit animos. Dein clamore magno singulos suorum nomine appellans, confidentius in hostem pugnare hortatur: ac progressus intra aciem, Diorem & Polyxenum, aliosq; satis impigre pugnantes uulnerat. At ubi Achilles eum ita in hostem promptum animaduertit, simul subuenire his quos aduersum bel-labar cupiens, & memor paulò antè repulsae in Polyxena, contrà tendit. Progressusq; in medio Philemonem Paphlagonum regem impedimento sibi oppositum, cominus fundit, non alienum sanguinis Priamidarum. Perhibebatur quippe hic etiam ex his, qui affines Agenoris originem propriam memoria repete-bant. A' quo etiam Amalixonem genitam, postquam adoleuerat, deductam in matrimonium Dardani. Ceterum Hector postquam ad se agmine infesto tendi uidet, causam odij recordatus est: non ulterius impetum uiri experiri ausus, ex acie subterfugit: eumq; Achilles infecutus quantum acies hostium patiebatur, ad postremum iaculatus, aurigam eius interficit, postquam Hector per aliam partem relicto curru aufugerat. Dein ereptum sibi è manibus inimicissimum omnium dolens, rursus uehementius saeuire, extractoq; ex corpore aurigae telo, fundere obuios, ac prostratos quum alios inuaderet desuper proculcans, subterere. Inter quae tam trepida cunctis fugientibus, Helenus quæsitum ex occulto locum uulneri ubi nactus est, ma-

Praelium

Hector Achillem fugit.

*Achilles uul-
neratus.*

*Patrocli et Sar-
pedonis duel-
lum.*

*†agentem, for-
te legenaum.*

Patrocli mors

num Achillis procul atq; impouissus sagitta transfigit. Ita uir egregius, cuius aduentu territus, fugatusq; Hector, multiq; mortales cum ducibus extincti, laniatiq; ex occulto uulneratus, eo die finem bellandi fecit. Interim Agamemnon, & cum eo Aiaces duo, inter ceteram stragem ignotorum, nacti plurimos filiorum Priami interficiunt. Agamemnon, Arfacum cum Deiopete, Archemachum, Laudacū, & Philenorem: Ajax Oilei & Telamonius Mulium, Astymenen, Doriclū, Hippodamanta. Aut in alia belli parte Patroclus & Lycius Sarpedon locati in cornibus, nullis propinquorū præsentiibus, signo inter se dato solitarij certaminis, extra aciem processere. Moxq; telis aduersum iactis, ubi uterq; intactus est, curru defiliunt, atq; arreptis gladijs pergunt obuiam. Iamq; crebris aduersum se ictibus cōgressi, neq; uulneratus quisquam, multum diei consumpserant. Tum Patroclus amplius audendum ratus, colligit in arma sese: & cautius coniectus, ingressusq; hostem complectitur, manu dextra poplitem succidens. Quo uulnere debilitatum, atq; exectis neruis inualidum propulsat corpore, ruentemq; interficit. Quod ubi animaduertēre Troiani, qui iuxta steterant, gemitu magno clamorem tollunt. Relictisq; ordinibus signo dato, arma in Patroclū cōuertūt: scilicet Sarpedonis interitum publicam cladem rati. At Patroclus prauiso hostium agmine, telum positum humi properē rapit, compositusq; in armis audentius resistit. Tum ingruentem Deiphobum hasta cominus tibiam ferit, atq; excedere ex acie cogit, interfecto prius Corgatione fratre eius. Neq; multo post, aduentu Aiacis fusi reliqui. Quum interim Hector edoctus quæ acciderant, superuenit, ac mox conuersam suorum aciem pro tempore restituit, increpatis ducibus, ac plerisq; ex fuga reductis. Ita præsētia eius animi tolluntur, & prælium incenditur. Tum uerò inclytis ex utraq; parte ducibus, confirmatoq; exercitu confligunt acies nunc hinc nunc inde cedentibus instantes: & ubi acies nutauerat, præsidijs ac currentibus. Interea utriusq; exercitus cadunt plurimi, neq; fortuna belli mutatur. Sed postquam miles bello intentus per multum diem, magis magisq; fatigatur, & diei uesper erat, utrisq; cupientibus, pugna decessum est: Tum apud Troiam circa Sarpedonis cadauer cunctis deflentibus, ac præcipuē fœminis, luctu atq; gemitu omnia completa sunt. Quis non alij casus acerbissimi ne interitus quidem Priamidarum præ desiderio eius cordi infederat, tantum in eo uiro præsidium, & interfecto spes ablata credebatur. At Greci in castra regressi, primū omnium Achillem reuifunt: eumq; de uulnere percunctati, ubi sine dolore agerent uident, leti ad postremum narrare occipiunt Patrocli fortia facta. Dein reliquos qui uulnerati erant, per ordinem circumeunt ita inspectis omnibus ad tentoria sua quisq; digreditur. Interim Achilles regressum Patroclum extollere laudibus. Dein monere, uti reliquo quoq; bello memor rerum quas gesserat, hostibus uehementius ingrueret. Hoc modo nox consumit. At lucis principio corpora suorum quisq; collecta, igni cremant, dein sepeliunt. Sed postquā dies aliquot triti, & uulnerati cōualuerant, arma expedire & producere militem placet. Sed Barbari more pessimo, neq; quicquam compositum, nihilq; aliud quā turbata atq; insidiosa cupientes, clam atq; ante tempus egressi, prælium prauertēre. Tumq; effusi ruinæ modo, clamorem inconditū, simulq; tela in hostes conijciunt, semiermes etiam tum atque incompósitos. Cæli ita nostrorum multi, in quib; Archesilaus, Boëtius, & Schedius, Cryseorū uterq; duces optimi: ceterū uulnerata pars maxima. Meges etiā & Agapenor, Arcadiæ inter quæ tam fœda, tantaq; indignatione rerum, Patroclus fortunā belli uincere aggressus. Dum hortatur suos, atq; instat hostibus, promptior quā bellandi mos est, telo Euphorbij ictus ruit. Statimq; Hector aduolans eum opprimit, ac desuper uulnerib; multis confodit: moxq; nititur abstrahere prælio, scilicet insolentia gentis suæ illudere cupiens, per uniuersa genera debonestamenti. Quod ubi Aiaci cognitum est, relicto ubi pugnabat,

pugnabat, propere accurrit, iamque eripere cadauer occipientem proturbat ha-
ita. Interim Euphorbius à Menelao & Aiace altero, summo studio circūuen-
tus, scilicet auctor interempti ducis, morte poenas luit. Dein occipiente uespe-
ra, praelium dirimitur, male & cum dedecore plurimis nostrorum interfectis.

Sed postquam utrinque reductæ acies, & iam in tuto miles noster erat, cuncti
reges ad Achillem conueniunt, deformatum iam lachrymis, atque omni suppli-
cio lamentandi. Qui modò prostratus humi, nunc cadaueri superiacens, adeò
reliquorum animos pertentauerat, ut Ajax, qui solandi causa altiterat, nihil lu-
ctui remitteret. Patrocli uerò mors non tantum gemitum illum cunctis incus-
serat, sed præcipue recordatio uulnerum per loca corporis pudibundi. Quod
exemplum pessimum per mortales, tum primùm proditum est, nunquam an-
tea Græcis solitum. Igitur reges multis precibus, atque omni consolationis mo-
do tandem Achillem flexū, humi exigunt. Dein Patrocli corpus elotum, mox
ueste circumtegitur, maxime ob tegenda uulnera, quæ multis modis impres-
sa, haud sine magno gemitu cernebantur. His actis, Achilles monet, uti custo-
des uigilias agerent: curarentque ne hostes detentis circa funus nostris, more
solito irruerent. Ita per distributionem officia quisque procurantes, igni pluri-
mo in armis pernoctant. At lucis principio placet, uti ex omni ducum numero
quinque in montem Idam traderent syluam cæsum, quo Patroclus cremaretur. *Patrocli funus.*
Decretum quippe ab omnibus erat, ut funus eius publice curaretur. Iere igitur
salmenus, Ascalaphus, Epios, & cū Merione Ajax alter. Moxque Vlysses &
Diomedes, busto locum dimetiuntur, quinque hastarū longitudine, totidemque
in transuersum. Aduecta deinde ligni copia bustum extruitur, impositumque
desuper cadauer igni supposito cremant, exornatum iam decore omni precio-
se uestis. Id namque Hippodamia & Diomedea curauerant: quarum Diome-
dea nimium iuueni & omni affectu dilecta erat. Caterū paucis post diebus,
refectis ex labore uigiliarum ducibus, cū luce simul exercitus in campum
productis, per totum diem in armis agit, operiens Barbarorū occursum. Qui
muris despectantes, postquam nostros paratos ad praelium uident, eo die cer- *Praelium.*
tamen distulere. Ita occasu solis Græci ad naues regressi. At uix principio diei
Troiani, rati etiam tunc incompósitos Græcos, armati portis euolant temere
& cum audacia, ut antea soliti: instantesque circa uallum, certatim tela iaciunt
crebra magis quam cum effectu, nostris tantum ad euitandos ictus composi-
tis. Igitur ubi ad multum diem Barbari intenti iaculis fessi, nec ita uehemen-
tes animaduenterunt, ex parte una nostri erumpunt, incursantesque sinistram
latus, fundunt, fugantque, neque multò post ex alio latere abnuentibus iam Bar-
baris, ac sine ulla difficultate uersis. Ita plurimi Barbarorum, ubi uertere ter-
ga, scedè euicti in bello, & ab insequentibus proculcati, ad postremum dispe-
reunt. In quibus Asius Hirtaco genitus, & cum Hippoïreo Phileus, Hiralis A-
sius, Sesto regnantes. Eodem die uiui à Diomede capiuntur duodecim, ab
Aiace quadraginta. Capti etiam Pysus & Euander, Priamida. In ea pugna
Græcorum Ceneus interfectus, rex Scythiæ. Vulneratus etiam Idomeneus,
dux noster. Caterum ubi Troiani muros ingressi clausere portas, & finis stan-
di factus est: nostri spoliata armis hostilia cadauera, apportataque in flumen
præcipitant memores paulò antè in Patroclum insolentia Barbarorum. De-
in captiuos omnes, uti quosque ceperant in ordine, Achilli offerunt. Isque uino
multo sopita iam fauilla, reliquias in urnam collegerat. Decretum quippe a-
nimo gerebat secum, in patrium solum uti abiret: uel si fortuna in se casum mu-
taret, una atque eadem sepultura cum charissimo sibi omnium contegi. Ita-
que eos qui obliti erant, deduci ad bustum, unà etiam cum Priami filiis: ibi-
demque seorsum aliquantum à fauilla iugulari iubet, scilicet inferias Patrocli
manibus. Ac mox regulos dilaniandos canibus obijcit, confirmatque se non
prius desinere pernoctando humi, quam authorem tanti luctus sui sanguine
iundi.

uindicasset. Nec multi transacti sunt dies, quum repente nunciatur, Hec-
Penthesilea. rem obuiam Penthesileæ cum paucis profectum. Quæ regina Amazonum,
 incertum præcio an bellandi cupidine auxiliatū Priamo aduentauerat. Gens
 bellatrix, & ob id à finitimis indomita, specie armorum inclyta per mortales.
Hectoris mors Igitur Achilles paucis fidis adiunctis secum, insidiatum properè pergit, atque
 hostem securum iam sui præuortit. Tum ingredi iam flumen accipientem, cir-
 cumuenit ita eum, & omnes qui comites regulo, dolos huiuscemodi ignora-
 uerant, ex improviso interficit. At quendam filiorum Priami comprehensum,
 mox excisis manibus ad ciuitatem remittit, nunciatum quæ gesta erant. Ipse
 cum cæde inimicissimi, tum memoria doloris ferox, spoliatum armis hostem,
 mox constrictis in unum pedibus, uinculo currui postremò adnectit. Dein
 ubi ascendit ipse, Automedonti imperat, daret lora equis. Ita concito currus
 per campum, quæ maximè uideri poterat, peruolat, hostem mirandum in mo-
 dum circumtrahens. Genus pœnæ nouum, miserandumq̃. At apud Troiam
 ubi spolia Hectoris desuper è muris animaduertère, quæ Græci præcepto re-
 gis, ante ora hostium prætulerant: & ille qui excisis manibus acerbissimæ rei
 indicium in seipso pertulerat, rem ut gesta erat, differuit: tantus per totam ci-
 uitatem luctus atq̃ clamor editur, ut aues etiam consternatæ uocibus, ex alto
 decidisse crederentur, nostris cum insultatione reclamantibus. Mox ex om-
 ni parte cunctis clamantibus, urbs clauditur. Fœdatur regni habitus, atque in
 modum lugubrem, funestumq̃, obducta facies ciuitatis: quum sicut in tali ne-
 gocio assolet, repente concursus trepidantium fieret in eundem locum: ac sta-
 tim sine ulla certa ratione per diuersum fuga, nunc planctus crebri, modò tota
 urbe silentium ex incerto. Inter quæ & spes extremas, multi credere cum no-
 cte simul Græcos mœnia inuasuros, excisurosq̃ urbem, secures interitu tanti
 ducis. Nonnulli etiam pro confirmato habere, Achillem exercitum, qui duce
Hectoris laus. Penthesilea Priami rebus auxilio uenerat, partibus suorum adiunxisse. Po-
 stremò omnia aduersa, hostilia, fracta, ablatasq̃ opes, nullam salutis spem ha-
 bere, interempto Hectore. Quippe is solus omnium in ea ciuitate aduersum
 tot millia, imperatoresq̃ hostium, uaria semper uictoria certauerat, fortior q̃
 felicior cunctis ducibus nostris. Cui fama bellandi inclyto per gentes, nun-
 quam tamen uires consilio superfuerant. Interim apud Græcos, ubi Achilles
 ad naues rediit, & cadauer Hectoris in ore omnium est, dolorem quem ob Pa-
 trocli interitum paulò antè perceperant, nece metuendi hostis sedatur: & ob
In honorẽ oc- id præcipua lætitia circumscribitur. Ac tum uniuersis placet, uti in honorem
cisi Patrocli eius, quoniam abesset hostilis metus, certamen ludis solitū celebraretur. Neq̃
certamen sit. minus tamen reliqui populi, qui non certaturi spectandi gratia conuenerant,
 instructi armis, paratiq̃ adessent, ne qua scilicet hostis, quamuis fractus rebus
 solito tamen inlidiana more irrueret. Igitur Achilles uictoribus præmia quæ
 ei uidebantur maxima, statui imperat. Et postquam nihil reliquum erat, re-
 ges omnes ad confidendum hortatur, ipse medijs, atq̃ inter ceteros excelsior.
 Tum primum quadrijugis equis Eumelus ante omnes uictor declaratur. Bi-
 garum præmia Diomedes meruit. Secundò post eum Menelaus. Ceterum
 ad certandum, qui sagittarum arte maximè præualebāt, Meriones atq̃ Vlyf-
 ses, duos erexere malos. Quis religatum linum tenuissimum, atq̃ ex transuer-
 so extentum, utriusq̃ capiti annectebatur: media columba parte dependebat,
 eius contingendæ certamen maximum. Tum reliquis incallum tendentibus,
 Vlysses cum Merione destinatum confixere. Quibus quum à reliquis fauor
 tolleretur, Philocteta, non columbā, se uerum id quo religata esset, sagitta ex-
 cisurum promittit. Admirantibus deinde difficultatem regibus, fide promif-
 si non felicius, quàm solertius cōfirmauit. Ac dirupto uinculo, columba cum
 maxima populi acclamatione decidit. Præmia certaminis eius Meriones atq̃
 Vlysses tulere. Achilles duplici extra ordinem munere Philoctetam donat.

Cursu

Cursu longo certantibus, Oilei Ajax uictor excipitur. Post quem secundus, Polipœtes. Duplici campo Machaon, singuli Euripilus, saltu Tlepolemus, discos Antilochus, uictores abeunt. Præmia luctandi intacta permansere. Quippe Ajax arripens, medium Vlysem deiecit: qui ruens, pedibus eius circumuoluitur, atque ita præpedito obligatoque nexu, Ajax penè iam uictor ad terram cecidit. Cestibus, reliquo quoque manuum certamine idem Ajax Telamonius palmam refert. Cursu in armis postremo Diomedes præualuit. Dein ubi præmia certandi perfoluta sunt, Achilles primò omnium Agamemnoni donum quod ei honoratissimum uidebatur, offert. Secundo Nestori, Idomeneo dein tertio. Post quos Podalirio & Machaoni. Dein reliquis pro meritò ducibus. Ad postremum eorum socijs, qui in bello occiderant. Hisque mandatum, uti quum tempus fuisset, donum ad necessarios eorum perferrent. Postquam certandi præmiorumque finis factus, & iam diei uesper erat, ad sua quisque tentoria discessere. At lucis principio, Priamus lugubri ueste miserabile tectus: cui dolor non decus regium, non ullam tanti nominis ac famæ speciem reliquam fecerat, manibus uultuque supplicibus ad Achillem uenit. Quo cum Andromacha non minor quam in Priamo miseratio. Ea quippe deformata multiplici modo, Astyanacta, quem nonnulli Scamandrum appellabant, & Laodamanta, paruulos admodum filios præ se habens, regi adiumentum deprecandi addiderat, qui mœroribus senioque decrepitis filia Polyxenæ humeris innitebatur. Deinde sequebantur uehicula plena auri atque argenti, præciosæque uestis, quum super murum spectantes Troiani, comitatu regis oculis prosequerentur. Quo uiso, repente silentium ex admiratione oritur. At mox reges auidi noscere causas aduentus eius, procedunt obuiam. Priamus ubi ad se tendi uidet, protinus in os ruit, puluerem reliquasque humi purgamenta capiti aspergens. Dein orat, ut miserati fortunas suas, precatores secum ad Achillem ueniant. Eius ætatem fortunamque recordatus Nestor, dolet. Contra, Vlyses maledictis insequi, & commemorare, quæ apud Troiam in concilio ante sumptum bellum ipse aduersum legatos dixerat. Ea postquam Achilli nunciata sunt, per Antomedontem acceriri iubet, ipse retinens gremio urnam cum Patrocli ossibus. Igitur ingressis ducibus nostris cum Priamo, rex genua Achillis manibus complexus: Non tu mihi, inquit, causa huiusce fortunæ, sed deorum quispiam, qui postremam ætatem meam quum miserari deberet, in hæc æruinnas deduxit, confectam iam, ac defatigatam tantis luctibus filiorum. Quippe hi fusi regno periuuentutem, quum semper cupiditates animi quoquo modo explere gestissent, ultro sibi, mihique perniciem machinati sunt. Neque dubium, quin contemptui sit adolescentiæ, senectæ ætas. Quod si interitum meo reliqui huiusce modi facinoribus temperabunt, me quoque, si uidetur, exhibeo pœnæ mortis. Cui misero confectoque mœroribus, omnes ærumnas, quibus nunc depressus infelicissimum spectaculum mortalibus præbeo, cum exiguo spiritu simul auferes. Adsum ultro, nihil deprecor. Vel si ita cordi est, habe in custodia captiuitatis. Neque enim mihi quicquam iam superioris fortunæ reliquum est. Quippe interfecto Hectore, cuncta regni concidere. Sed iam Græciæ uniuerse ob meorum male consulta, satis pœnarum filiorum sanguine, ac meis ærumnis persolui. Miserere ætatis: ac deos recordatus, retorque animos ad pietatem. Concede paruulis saltem, si non animam parentis, sed cadauer deprecantibus. Veniat animum recordatio parentis tui, omnes curas, uigiliasque in te, tuamque salutem impendentis. Sed illi quidem cuncta secundum sua uota perueniant, longeque aliter neque mei similem senectam degat. Interea dum hæc commemorat, paulatim animo deficere, ac dissolui membris: dein obmutescere cepit. Quod spectaculum longè miserrimum, omnibus qui tum aderant, dolori fuit. Deinde Andromacha paruulos filios Hæctoris ante Achillem proslernit:

Priamus Achillem
supplex ad-
dit ob corpus
Hæctoris.

ipsa

ipsa fletu lamentabili orans, uti sibi cadauer coniugis intueri saltem concederetur. Inter hæc tam miseranda, Phoenix cum Nestore Priamum sustollere, atque uti animum reciperet, hortari. Tum rex ubi aliquantum refouit spiritum, nixis genibus, atque utraq; manu dilanians caput: Vbi nunc illa est, ait, quæ apud Græcos præcipua erat misericordia? An iuxta solum Priamum circumscribitur? lamque omnibus dolore permotis, Achilles, Decuisse (ait) filios eum suos initio ab eo quod admiserint facinore, cohibere: neque ipsum concedendo, tanti delicti participem fieri. Cæterum ante id decennium non ita defessum senecta fuisse, ut suis despectui esset. Sed obsedisse animos eorum desiderium rerum alienarum: neque ob mulierem solum unam, sed Atrei atque Pelopis diuitijs inhiantes, raptum res more incondito perrexisse. Pro quibus æquissimum esse, eiusmodi poenas, uel etiam grauiiores pendere. Namque ad id tempus Græcos secutos morem in bellis optimum, quoscunque hostium pugna conficerent, restituere sepulturæ solitos. Contra, Hectorem supergressum humanitatis modum, Patroclum eripere prælio ausum, scilicet ad illudendum, ac foedandum cadauer eius: quod exemplum poenis ac supplicijs eorum eluendum, ut Græci reliquæ posthac gentes memores ultionis eius, moremque humanæ conditionis tuerentur. Nom enim Helenæ, neque Menelai gratia exercitum relictis sedibus, paruulisque procul à domo, cruentum suo hostili sanguine inter ipsa belli discrimina huiusmodi militiam tolerare. Sed cupere dignoscere, Barbari, Græci ne summa rerum potirentur: quanquam iustam causam fuisse inferendi belli, etiam pro muliere. Namque ut ipsi rapti rerum alienarum lætarentur, ita maxime dolori esse his qui amiserint. Ad hæc multa infausta detestandaque Helenæ imprecari: confirmareque, se capto atque euerso llio, ante omnes, tanti admilli poenas sanguine eius expetere: ob quam patria, parētibusque carens, Patroclum etiam, solitudinis suæ leuamen maximum, amiserit. Dein consultatum cum supradictis ducibus surgit. Quis omnibus una atque eadem sententia est, scilicet uti acceptis quæ allata essent, corpus exanime concederet. Quod ubi satis placuit, singuli ad sua tentoria discedunt. Moxque Polyxena ingresso Achilli obuoluta genibus eius, sponte seruitium sui pro absolutione cadaueris pollicetur. Quo spectaculo adeo commotus iuuenis, ut qui inimicissimus ob mortem Patrocli Priamo, eiusque regno esset: tum recollectione filiae, ac parentis, ne lachymis quidem temperauerit. Itaque manu oblata, Polyxenam erigit, prædicta prius, mandataque cura Phœnici super Priamo, ut delectaretur. Sed rex nihil se luctus, neque præsentium miseriarum remissurum ait. Tum Achilles confirmare, non prius cupitis eius satisfacturum, quam mutato in melius habitu, cibum etiam secum sumeret. Ita rex ueritus, ne quæ concessa uidebantur, ipse recusando impediret, omnia quæ imperarentur, facienda decreuit. Igitur ubi excussus comis puluis, totusque laetus est, mox à iuvene, ipse & qui cum eo uenerant, cibo inuitantur. Dein ubi satietas omnes tenuit, hoc modo Achilles disseruit. Refer iam nunc mihi Priame, quid tantum causæ fuerit, cur deficientibus quidem uobis copijs indies militaribus, ingrauescentibus autem calamitatibus atque grumnis, Helenam tamen in hodiernum retinendam putetis? neque uelut contaginem infausti omnis repuleritis: quam prodidisse patriam, parentes, & quod indignissimum omnium est, fratres sanctissimos, cognoueritis? Namque hi execrati facinus eius, ne in militiam quidem nobiscum coniurauerunt: scilicet, ne quam audire incolu mem nollent, ea per se reditum in patriam quæreret. Eam igitur quum cerne retis malo omnium ciuitatem intrauisse ueltram, non eiecistis? Non cum detestationibus extra muros profecuti estis? Quid illi senes, quorum filios pugna indies conficit: nonne adhuc præenserunt, eandem extitisse causam tantorum funerum? Itane ergo diuinitus uobis euersa mens est, ut nullus in tanta ciuitate reperiri posset, qui fortunam labentis patriæ dolens, de perniciæ publica cum

exitio

*Causæ belli
Troiani.*

*Achillis uerba
ad Priamum.*

exitio eius transigat. Ego quidem ætatis tuæ contemplatione, atq; harū precum, cadauer restituiam. Neq; unq; cōmittam, ut quod in hostibus reprehenditur, crimen malitiæ ipse subeā. Ad ea Priamus renouato fletu quā miserabili. Non sine decreto diuū aduersa hominibus irruere, ait. Deū quippe autorem singulis mortalibus boni maliq; esse: neq; quoad beatū esse licitū sit, cuiusq; in eum uim inimicitiasq; procedere. Cæterum se diuersi partus quinquaginta filiorum patrem, beatissimū regum omnium habitū, ad postremū Alexandri natalē diem: quē euitare, ne dñs quidē percinentib. potuissē. Nāq; Hecubam foetu eo grauidā, facem per quietē edidisse uisam: cuius ignibus cōflagrasse Idam, ac continuante flamma deorum delubra cōcremari, omniēq; demum ac cineres collapsam ciuitatem, intactis, inuiolatisq; Antenoris atq; Anchisæ domibus. Quē dum denunciata ad perniciem publicā spectare aruspices præcinerent, internecandum editum partū placuisse. Sed Hecubā more fœminæ miserationis, clam alendū pastoribus in Idā tradidisse, in id dextram dedisse. Eum iā adultū cum res palām esset, ne hostē quidē, quīs fœtissimū ut interficeret, pati potuissē: tantæ scilicet eum fuisse pulchritudinis atq; formæ. Quē coniugio deinde Oenonæ iunctum, cupidinē desideriumq; maximum cœpisse uidendi regiones, atq; regna procul posita. Eo itinere abductam Helenam, uenusto aspectu decorā, urgente ac instigante quodā numine, cunctorum ciuium animis, sibi etiā latitiæ fuisse. Neq; cuiq;, quum orbari se filio, aliouē consanguineo cerneret. nō acceptam tamen: solo omnium aduersante Antenore. Qui mox post Alexandri reditum, filiū suum Glaucū, qui tunc eius comitatū sequutus erat, abdicandū à penatibus suis decreuerit, uir domi belliq; prudentissimus. Ceterū sibi, quoniā ita res ruerent, optatissimum appropinquare naturæ finem, ommissis iā regni gubernaculis atq; cura. Tantū sese in Hecubæ filiorumq; recordatione cruciari, quas post excidium patriæ captiuas, incertum cuius domini fastus manerent. Dein omnia quæ ad redimendū filiū aduecta erant, ante cōspectum iuuenis exponi imperat. Ex quīs, quicquid auri atq; argenti fuit, tolli Achilles iubet: uestib. etiā, quod ei uisum est, reliquis in unum collectis, Polyxenam & cadauer tradit. Quo recepto, rex in gratiam ne impetrati funeris, an si quid Troiæ accideret, securus iam filiæ, complexus Achillis genua, orat uti Polyxenam suscipiat, sibiq; habeat. Super qua iuuenis aliud tempus, atq; alium locum, tractatumq; fore respondit. Interim cum eo reuerti iubet. Ita Priamus recepto Hectoris cadauere, ascensoq; uehiculo, cum his qui se tum comitati fuerant, ad Troiam rediit.

DICTYS CRETENSIS DE BELLO TROIANO,

LIBER QVARTVS.

Ed postquam Troianis palām est, regem perfectō negotio inuolatum, atq; integro comitatu regredi: admirati, laudantesq; Graciæ pietatem ad cœlum ferunt. Quippe quīs ita animo haberat nulla spes impetrandi cadaueris: ipsum & qui cum eo fuissent, retineri à Gracis, maxime ob Helenæ quæ non remitteretur, recordationem. Cæterum uiso Hectoris funere, cūcti ciues focūq; accurrentes fletum tollunt, diuellentes comam, fœdantesq; ora laniatibus in tanta populi multitudine. Neq; quisquam in uirtute sua, spei bonæ fiduciam ponere, illo interfecto qui inclyta per gentes fama rerum militarium: in pace etiam præclara prudentia, ex qua nō minorem quā reliquis artibus gloriam adeptus erat. Interea sepeliere eum haud longē à tumulo Ili regis quondam. Dein exorto quā maximo ululatu, postrema funeris peragunt: hinc fœminis cum Hecuba deflētibus, hinc reclamantib. uiris Troianis, & ad postremum

postremum sociorum gentibus. Quæ per dies decem concessa bellandi re-
 que, ab ortu solis usque ad uesperam per Troianos gesta, nullo usquam remis-
 sione lugendi officio. Interim per eosdem dies Penthesilea, de qua ante memora-
 uimus, cum magna Amazonum manu, reliquisque ex finitimis populis super-
 uenit. Quæ postquam Hectorem, interemptum cognouit, perculsa morte eius,
 regredi domum cupiens: ad postremum multo auro atque argento ab Alexan-
 dro illecta, ibidem operiri decreuerat. Dein exactis aliquot diebus, copias
 suas armis instruit, ac seorsum à Troianis, ipsa suis modo bellatoribus satis fi-
 dens in pugnam peregit, cornu dextro sagittarijs, altero peditibus instructo,
 medios equites collocat. Contra quos à nostris ita occursum, ut sagittarijs Me-
 nelæus atque Vlysses, & cum Teucro Meriones: peditibus, Aiaces duo, Diome-
 des, Agamemnon, & Tlepolemus, & cum Ialmeno Acalephus opponeren-
 tur. In equites ab Achille & reliquis ducibus pugnaretur. Hoc modo instru-
 cto utrinque exercitu, conflixere acies. Caduntque sagittis reginæ plurimi, ne-
 que à Teucris secus bellatum. Interim Aiaces, & qui cum his erant pedites, con-
 tra quos steterant cadere, ac restantes detrudere umbonibus, moxque detrusos
 obruncare. Neque quoad deletæ peditum copiarum, finis fit. Achilles inter equi-
 tum turmas Penthesileam nactus, hasta petit: neque difficilius quam foemi-
 nam equo deturbat, manu comprehendens comam, atque ita grauius uulne-
 ratam detrahens. Quod ubi uisum est, tum uero nullam spem in armis rati, fu-
 gam faciunt. Clausisque ciuitatis portis, nostri reliquos quos fuga bello exeme-
 rat, inscuti obruncant: foeminis tamen abstinentes manum, parcentesque sexui.
 Dein uti quisque uictor interfectis quos aduersum ierat, regrediebatur, Pen-
 thesileam uisere seminecem, admirarique audaciam. Ita breui ab omnibus in e-
 undem locum est concursus, placitumque, uti quoniam naturæ sexusque condi-
 tionem superare esset ausa, in fluitium, reliquo adhuc presentiente spiritu, aut
 canibus dilanianda iaceretur. Achilles interfectam eam sepelire cupiens mox
 à Diomede prohibitus est. Is namque percontatus circumstantes, quidnam
 de ea faciendum esset, consensu omnium pedibus attractam in Scamandrum
 præcipitat: scilicet poenam postremæ desperationis atque amentiae. Hoc mo-
 do Amazonum regina deletis copijs, quibus cum auxiliatum Priamo uenerat,
 ad postremum ipsa spectaculum dignum moribus suis præbuit. At se-
 quenti die Memnon Tithoni atque Auroræ filius, ingentibus Indorum atque
 Aethiopum copijs superuenit, magna fama. Quippe in unum multis millib.
 armatorum uario genere insignium, spes etiam uotaque de se Priami superaue-
 rat. Namque omnia circum Troiam, & ultra quæ uisui patebant, uiris atque e-
 quis repleta, splendore insignium refulgebant. Eos omnes è iugo Caucasi mon-
 tis ad Troiam duxit. Reliquos neque numero inferiores, imposito Phala duce
 atque rectore, mari misit. Qui appulsi Rhodum, ubi animaduertere, insulam
 Græcis sociam, ueriti ne re cognita incenderentur naues, ibidem operiebantur.
 Ac mox diuisi in Camiram & Galisam urbes opulentas. Neque multo post
 Rhodij Phalam incusare, quod paulo ante euerfa ab Alexandro Sydone pa-
 tria sua, auxilium ei à quo læsus sit, ferre cuperet. Quoque animos exercitus per-
 mouerent, confirmare, haud dissimiles Barbarorum uideri eos, qui tam indi-
 gnum facinus defenderent: multa præterea quæ accensura uulgi, & quæ
 pro se factura essent, disserere. Quæ res haud frustra fuit. Phœnices namque
 qui in eo exercitu aderant, plurimi permoti querelis Rhodiorum, dein cupidi-
 ne diripiendarum rerum quas secum aduexerant, Phalam lapidibus insecu-
 ti necant: distributi que per supradictas urbes, aurum, atque reliqua prædæ inter
 se dispartiunt. Interim exercitus qui cum Memnone uenerat, positos pa-
 tulos per locos castris (nam intra moenia haud facile tanta uis hostium retine-
 ri poterat) diuersi suo quisque genere exercebantur. Neque in eadem arte sim-
 plex atque idem modus, sed ut quenque regionis suæ mos assuefecerat, ita te-
 lis in

Memnon ad
 Troiam profi-
 ciuntur.

lis in alium modum formatis. Scutorum etiam & galearum multiformis species, horrendam belli faciem præbuerant. At ubi triti aliquot dies, & miles bellum cupit, simul cum luce exercitus omnis signo dato in prælium ducitur, cumque ijs Troiani, & qui intra mœnia socij fuerant. At contra Græci instructi pro tempore operiri, debilitati aliquantum animo, metu ingētis atque incogniti hostis. Igitur ubi intra teli iactum uentum est, tum uero Barbari clamore ingenti ac dissono, ruinae modo irrumpunt. Nostri confirmati inter se, satis impigre uim hostium sustentauere. Sed postquam acies renouata, atque in ordinem reformatæ sunt, & iam hinc atque inde tela cepere, cadunt utriusque exercitus plurimi. Neque finis fit, quoad Memnon curru uectus, adhibito secum fortissimo quoque, medios Græcorum inuadit, primum quonque obuium fundens aut debilitans. Ita iam plurimis nostrorum interfectis ducibus, ubi fortuna belli uertitur, neque spes reliqua nisi in fuga est uictoriam concessere. Eo die incensæ delectæque nates omnes forent, ni nox per fugium laborantium ingruens hostes ab inepto cohibuisset. Tanta in Memnone bellandi uis peritiæque, & nostris aduersæ res. Igitur Græci postquam requies est, percussu inter se, ac summæ rerum diffidentes, per uniuersam noctem quos in bello amiserant, sepeliere. Dein consilium futuri certaminis aduersum Memnonem ineunt: ac placet sorte eligi nomen ducis, cum eo bellaturi. Tunc Agamemnon Menelaum excipit & Idomeneum. Reliquorum sors agi cepta, Aiace Telamonium uotis omnium deligit. Ita relictis cibo corporibus, reliquum noctis cum quiete transigunt. At lucis principio, armati instructique pro negotio, pugnam aggrediuntur. Neque segnius à Memnone actum, cum quo Troiani omnes. Ita hinc atque inde ordinato exercitu, prælium initum. Tum plurimi utriusque partis, ut in tali certamine, cadunt, aut ictu grauius prælio decedunt. In quo bello Antilochus Nestoris obuius fortè Memnoni interficitur. Moxque Ajax ubi tempus uisum est, inter utranque aciem progressus, lacessit regem, prædicto prius Vlyssi & Idomeneo, ut à cæteris se defenderet. Igitur Memnon ubi ad se tendi uidet, curru defilit, confligitque pedes cum Aiace, magno utriusque partis metu atque expectatione. Tum dux noster summa ui umbonem scuti eius telo aliquantulum perforatum, uiribus ingruens, impulit uertitque in latus. Quo uiso, regis comites accurrere, Aiace exturbare nitentes. Tum Achilles ubi à Barbaris intercedi uidet, pergit contra, & nudatum scuto hostis iugulum hasta transfigit. Ita præter spem interfecto Memnone, animi hostium commutantur, & Græcis aucta fiducia. Iam Aethiopum uersa acie, nostri instantes cadunt plurimos. Tunc Polydamas renouare prælium cupiens, circūuentus ad postremum, atque ictus inguina ab Aiace interficitur. Glaucus Antenoris aduersum Diomedem astas, Agamemnonis telo cadit. Tunc uero cerneret hinc Aethiopes cum Troianis per omnem capum sine ordine atque imperio fugientes, multitudine ac festinatione inter se implicari, cadere, ac mox palatibus, equis proculcari. Hinc Græcos resumptis animis sequi, cadere, impeditos dissoluere, atque ita confodere laxatos. Redundant circum muros campi sanguine, & omnia, quæ hostis ingruerat, armis atque cadaueribus repleta sunt. In ea pugna Priami filiorum Atreus & Achion ab Vlyssæ interfecti sunt: Draplis, Bias & Corinthia ab Idomeneo: ab Aiace Oilei, Iliouieus cum Philenore. Item Thiestes & Thelesites à Diomede. Ab Aiace uero altero, Antiphus, Agaphus, Agathō atque Glaucus: & ab Achille Asteropetus. Neque prius finis factus, quam Græcos fatias, & ad postremum fatigatio incessit. At ubi à nostris in castra recessum est, missi fuere à Troianis, qui peterent eorum qui in bello ceciderant, corpora humandi ueniam. Ita collectos suos quisque igni cremant, & more patrio sepeliunt, seorsum à cæteris cremato Memnone: cuius reliquias urna conditas, per necessarios regis remissere in patrium solum. At Græci latum bene cadauer Antilochi, iustis factis Nestori tradunt: eumque orant, ferre æquo animo fortunæ bellique aduersa. Ita ad postremum corpora sua quisque cum

N rantes

Memnon Græcos prælio fudit.

Memnonis mors.

Aethiopum fuga.

*Troianorum
desperatio.*

antes, uino atque epulis per multam noctem Aiace simulque Achillem laudibus celebrant, atque ad coelum tollunt. At apud Troiam ubi requies funeris est, non iam dolor ex casu Memnoni, sed metus summæ rei, & ad postremum desperatio inceserat: cum hinc Sarpedonis interitus, inde insecuta paulo post Hectoris clades spes reliquas animis abstulissent: neque quod postremum per Memnonem fortuna auxilium obtulerat, reliquum iam existeret. Ita confluentibus in unum tot aduersis, curam omnem exurgendi amiserunt. Atque post paucos dies Græci instructi armis, processere in campum, lacescentes, si auderent, ad bellandum Troianos. Quis Alexander dux cum reliquis fratribus militem ordinat, atque aduersum pergit. Sed priusquam ferire inter se acies, aut iaci tela ceperet, Barbari solutis ordinibus fugam faciunt: cæsique eorum plurimi, aut in flumen præceps dati, cum hinc atque inde ingruere hostis, atque undique adempta fuga esset. Capti etiam Lycaon & Troilus Priamidis, quos in medium productos, Achilles iugulari iubet: indignatus nondum sibi à Priamo super his quæ secum tractauerat, mandatum. Quæ ubi animaduertere Troiani, tollunt gemitus: & clamore lugubri Troili casum miserandum in modum desunt, recordati aetatem eius admodum immaturam: qui in primis pueritiæ annis cum uerecundia & probitate, tum præcipue forma corporis amabilis atque acceptus popularibus, adolefcebat. Dein transactis paucis diebus, solenne Thymbraei Apollinis incessit, & requies bellandi per inducias interposita. Tunc utroque exercitus sacrificio insistente, Priamus tempus nactus, Ideum ad Achillem super Polyxena cum mandatis mittit. Sed ubi Achilles in luco ea quæ illata erant tum ab Ideo, separatim ab alijs recognoscit, cognita re apud naues suspicio alienati ducis, & ad postremum indignatio exorta est. Namque antea rumorem prodicionis dementer ortum per exercitum in uerum traxerant. Ob quæ simul, uti concitatus militis animus leniretur, Ajax cum Diomede & Ulyssæ ad lucum pergunt. Hi quoque ante templum resistunt, opperentes si egrederetur, Achillem, simulque uti rem gestam iuueni referrent. De cætero etiam deterrent, ne colloquium clam cum hostibus haberet. Interim Alexander compositis iam cum Deiphobo insidijs, pugione cinctus Achillem aggreditur, confirmator ueluti eorum quæ Priamus pollicebatur. Moxque ad aram Apollinis, quo ne hostis dolum persentisceret, auersusque à duce, assistit. Dein ubi tempus uisum est, Deiphobus amplexus inermem iuuenem, quippe in sacro Apollinis nihil hostile metuentem, exosculari, gratularique super his quæ concessit, neque ab eo diuelli aut omittere. Quo Alexandro librato gladio procurrere aduersus hostem, per utrumque latus geminato ictu transigit. At ubi dissolutum uulneribus animaduertere, parte alia quam ueniunt prouunt. Re ita maxima, & super uota omnium perfecta, in ciuitatem recurrunt. Quo uiso Ulysses: Non temere est, inquit, quod turbati ac trepidi repente profiliere. Dein ingressum lucum, circumspectantesque uniuersa, animaduertunt Achillem stratum humi exanguem atque etiam seminecem. Tum Ajax: Fuit (inquit) confirmatum, ac uerum etiam per mortales, nullum hominum existere potuisse, qui te uera uirtute superaret: sed uti palam est, tua te inconsulta temeritas perdidit. Deinde Achilles extremum adhuc retentus spiritum: Dolo me atque insidijs, inquit, Deiphobus atque Alexander Polyxenæ gratia circumuenere. Tum expirantem cum duces amplexi cum magno gemitu, atque exosculati, postremum salutant. Denique Ajax exanimem iam humeris sublatum, luco effert. Quod ubi animaduertere Troiani omnes simul portis prouunt, eripere Achillem nitentes, atque auferre intra moenia scilicet more solito, illudere cadaueri eius gestientes. Contra Græci cognita re, arreptis armis tendunt aduersum: paulatimque omnes copiae productæ, ita utrinque certamen breui adoleuit. Ajax tradito his qui secum erant cadauere, dein insensus Asium Dimanthis Hecubæ fratrem, quem primum obuium habuit, interfecit. Dein plurimos, uti quæque intra telum fecerant. In quis, Iastes & Amph-

Achillis mors.

Amphimachus reperti, Cariae imperantes. Iamque duces Aïax Oilei, & Menelaus adiuncti, fundunt plurimos, atque in fugam cogunt. Quare Troiani caesis suorum plurimis, nusquam ullo certo ordine aut spe reliqua resistendi, dispersi palantesque ruere ad portas, neque usquam nisi in muris salutem credere. Quare magna uis hostium ab insequentibus nostris obtruncatur. Sed ubi clausis portis finis cædendi factus est, Græci Achillem ad naues referunt. Tuncque resistentibus cunctis ducibus casum tanti uiri, plurimi militum haud dolere, neque uti res exposcebat, tristitia commoueri. Quippe queis in animo hæserat, Achillem saepe consilia prodendi exercitus inisse cum hostibus. Caterum interfecto summam militiæ orbatam, & adæptum spei quam plurimum, cui egregio bellandi ne honestam quidem mortem, aut aliter quam in obscuro, oppetere licuerit. Igitur properè ex Ida apportata ligni uis multa, atque in eodem loco, quo antea Patroclo, bustum extruunt. Dein posito cadauere, subiectoque igni, iusta funeri peragunt, Aïace præcipue insistente, qui per triduum continuatis uigijs haud prius obire destitit, quam reliquæ coadunarentur. Solus namque omnium penè ultra uirilem modum interitu Achillis consternatus est, quem dilectum præter ceteros animo summis officijs percoluerat: quippe quum amicissimum, & sanguine coniunctum sibi, tum præcipue plurimum uirtute ceteros antecedentem sciret. Contra apud Troianos lætitia atque gratulatio cunctis inceserat, interfecto quam metuendo hoste. Alexandrique commentum laudantes ad cælum ferunt, scilicet quum insidijs tantum perfecerit, quantum in certamine ne auderet quidem. Inter quæ tam læta, nuncius Priamo superuenit, Eurypilum Telephi ex Mysia aduentare, quem rex multis antea ille-
Eurypilus uenit Troianis
cetera quæ ei pulcherrima miserat, addiderat etiam uitam quandam auro effusam, & ob id per populos memorabilem. Caterum Eurypilus uirtutibus
suppetias latius
multis clarus, Mysiæ instructus legionibus, summa fama lætitiæque à Troianis exceptus, spes omnes Barbaris in melius conuerterat. Interim Græci Achillis ossa urna condita, adiunctaque simul Patrocli, in Sygæo sepeliere. Cui sepulchrum etiam extruendum ab ijs qui in eo loco habitabant, mercede Aïax locat, indignatus iam Græcis, quod nihil in his dignum doloris iuxta amissionem tanti herois animaduertaret. Per idem tempus Pyrrhus, quem Neoptolemum
Pyrrhus in Græcorum castra uenit.
dit tumulum extructum iam ex parte maxima. Dein percontatus exitum patris, doctusque, Myrmidonas gentem fortissimam & inclytam bellandi, armis atque animis confirmat. Impositoque faciendo opere Phœnici, ad naues atque tentoria parentis uadit, ibi custodem rerum Achillis Hippodamiam animaduertit. Moxque cognito aduentu eius, in eundem locum à cunctis ducibus concurritur: ut animum æquum haberet, deprecantur. Quis benignè respondens, nec sibi ait ignoratum esse, omnia quæcumque diuinitus fierent, forti animo pectoreque patiendæ, neque cuiquam super fatum uiuendi concessam legem. Turpem namque ac detestandam uiris fortibus conditionem senectæ, contra imbellibus optabilem. Caterum sibi eò leuiorem dolorem esse, quod non in certamine neque in luce belli Achilles interfectus esset, quo fortiolem non optasse quidem quenquam existere nunc, uel præteritum, excepto uno illo Hercule. Addit præterita, solum uirum dignum ea tempestate, sub cuius manibus excindi Troiam deceret. Neque tamen abnuere, quod infectum à patre relictum esset, à se atque à circumstantibus perfici. Postquam finem loquendi fecit, in proximum diem certamen pronunciatum: duces omnes, ubi tempus uisum est, solito ad Agai nemnonem cœnatum ueniunt. In quibus Aïax cum Neoptolemo, Diomedes, Ulysses & Menelaus. Hi quoque inter se eundem locum cœnandi capiunt. Interim inter epulas plurima iuueni partis fortia facinora enumerare, uirtutesque eius commemorando efferre laudibus. Quis Pyrrhus non mediocriter lætatus,

accensusque industria, se omni opere conari respondit, quo ne indignus patris mentis existeret. Dein ad sua quisque tentoria quietum abeunt. At postero die simul cum luce iuuenis castris egressus, offendit Diomedem cum Vlyse. Quos salutato, quid causae ad se ueniendi foret, rogat: hi quoque aiunt, interponenda die-rum moram ad reficiendos milites cum eius animo, et longo maris itinere tor-pentibus etiam nunc membris, et ob id nequaquam satis firmo nisu, ut solitis viribus agerent. Itaque ex eorum sententia biduum interpositum est. Quo trans-acto, omnes duces regesque suis quisque militibus instructis exercitum ordinat, atque in pugnam uadunt. In quibus Neoptolemus regens medios, circum se Mir-midonas atque Aiace m statuit, quem affinitatis merito parentis loco percole-bat. Interim Troiani uehementer pauere, maxime quod in suis indies deficien-tibus auxilijs, nouus aduersum se miles pararetur cum memorando duce. Ta-mē Eurypili hortatu arma capiūt. His namque adiunctis secū regulis copias suas

Prælium. Troianis mixtas, porta educit: atque ita ordinata acie medium se locat. Tum pri-mum Aeneas aspernato certamine intra muros manet, execratus quippe Ale-xandri facinus commissum in Apollinem, cuius sacra is præcipue tuebatur. Sed ubi signum bellandi datum est, manus cōserunt, magnaque utriusque decerta-tur. Eurypili re, caduntque plurimi. Interim Eurypilus obuium forte nactus Peneleum, pro-turbat hasta atque interficit. Inde multo sauior Nerea aggressus mox obtrun-cat, iamque obturbatis qui in acie steterant, medios aggrediebatur. Cum Neo-ptolemus re cognita, cominus aduolat, deiectumque curru hostem, et ipse desi-liens, gladio impigre interficit. Tū ablata prope cadauer, atque ad naues iussu eius perlatum. Quod ubi animaduertere Barbari, quibus spes omnis in Eury-pilo fuerat, sine certo ordine atque rectore fuga præliū deserunt, atque ad muros reuolant. Tum plurimi eorum in fuga interfecti. Postquam uero hostibus suis ad naues reuertere Greci, ex consilij sententia Eurypili cremata ossa, atque ur-na condita patri remittunt, scilicet memores beneficiorum atque amicitiae. Cre-mati etiam per suos Nereus atque Peneleus, seorsum singuli. At postero die per

Helenus Graecis sese dedit. Chrysen cognoscitur, Helenum Priami fugientē sceius Alexandri, apud se in-terplo agere: moxque ob id nullis Diomede et Vlyse tradidit sese, deprecatus prius, uti sibi partem aliquam regionis in qua reliquam uitam degeret, semo-tam ab alijs concederent. Dein ad naues ductus, ubi concilio mixtus est, mul-ta prius locutus. Non metu, ait, se mortis patriam parentesque deserere: sed deo-rum coactum auersione, quorum delubra uiolari ab Alexandro, neque se, ne-que Aeneam quisse pati. Qui metuens Graecorum iracundiam, apud Ante-norem agere: senemque parentem, de cuius oraculo imminetia Troianis ma-la cognouisset, ultro supplicem ad eos decurrere. Tunc nostris festinantibus secreta dignoscere, Chryses manu uti silentium ageretur, significat atque He-lenum secum abducit. A quo doctus, cuncta Graecis ut audierat refert. Addit præterea tempus Troiani excidij, idque a ministris Aenea atque Antenore fore. Tum recordati eorum quae Calchas dixerat, eadem cuncta congruentiaque a-nimaduertunt. Dein postero die, egresso utrinque milite ad bellandum, plurimi Troianorum cadunt, sed ex socijs tamē pars maxima. At uero ubi a nostris ue-hementius instatur, et omni opera bellum finire in animo est, signo dato dux duci occurrit, atque in se prælium conuertunt. Tum Philocteta progressum Alexandrum laceffit, si auderet sagittarum certamine. Ita consensu utriusque partis Vlysses atque Deiphobus spacium certaminis definiunt. Igitur primus Alexander incaustum sagittam contendit. Dein Philocteta insecutus, sinistram manum hosti transfigit, reclamantique per dolorem dexterum oculum perfo-rat. Et iam fugientem insecutus tertio uulnere per utrumque pedem traiecit, fati-gatumque ad postremum interficit. Quippe Herculis armatus sagittis, quae in-fectae hydræ sanguine, haud sine exitio corpori figebantur. Quod ubi animad-uertere Barbari, magna ut irruunt, eripere Alexandrum cupientes: multosque

suorum interfectis à Philocteta, negotium tamen peragunt, atq; in ciuitatem reportant. Tumq; Ajax Telamonijs insecutus fugientes, adusq; portam pergit. Ibiq; caesa uis hostium multa, quum festinantibus inter se Troianis, & singulis euadere inter primos cupientibus, magis in ipso aditu multitudine sua detinerentur. Interim multi eorum qui primi euaserant, super muros siti, collecta undiq; eiusmodi saxa, super clypeum Aiaceis deicere, congestamq; plurimam terrā desuper uoluere, scilicet ad depellendum hostē. Cum supra modum grauaretur egregius dux, facile scuto decutiens, haud segnius imminere. Deniq; Philocteta, eos qui in muris locati erant, eminens sagittis perturbat, multosq; interficit. Neq; secus à reliquis in parte alia, res gesta. Atq; eo die excisa, uersaq; moenia hostium forent, ni nox iam ingruens nostros ab incepto cohibuisset. Qui ubi ad naues regressi sunt, leti Philoctete facinoribus: & ob id maximā animo fiduciam gestantes, summo fauore ac laudib. ducem celebrant. Qui simul cū luce, adiunctis sibi reliquis ducibus, in praelium egressus, hostes metu suo adeo terruit, ut uix se moenibus defensarent. Interim Neoptolemus apud tumulū Achillis, postq; in authorē paternae caedis uindicatum est, initiū lugendi sumit, & unā cum Phoenici atq; omni Myrmidonum exercitu, comas sepulchro deponit, pernoctatq; in loco. Per idem tempus filij Antimachi, de quo supra memorauimus, adiuncti Priami rebus, ad Helenū ueniunt, eumq; ut in amicitia cum suis redeat, deprecari sinit. Vbi nihil proficiunt, ad suos remeantes, Diomedes atq; Aiace alteri itineris medio occurrunt. A quib. comprehensi, perductiq; ad naues, qui nam essent, & rem omnem ob quam uenerāt, expediunt. Tum nostri recordati patris eorum, & quā aduersum legatos nostros dixerit, molitusq; sit, tradi eos popularibus, atq; ante conspectum Barbarorum produci iubent, dein lapidibus iniectis necari.

Interim Alexandri funus per partem alienā portae ad Oenonen, quae ei ante raptum Helenae nupserat, necessarij sui uti sepeliretur, perferunt. Sed fertur Oenonen uiso Alexandri cadauere, adeo commotam, uti amissa mente obstupesceret, ac paulatim per mœrorem deficiente animo, concideret: atq; ita uno eodemq; funere cum Alexandro contegitur. ceterum apud Troiam, ubi hostis muris infestus, magis magisque saeuit, nec iam resistēdi ex moenibus spes ulterius est, aut uires ualent, cuncti proceres seditionem aduersus Priamum extollunt, atq; eius regulos. Deniq; accito Aenea filijsq; Antenoris, decernunt inter se, uti Helena cum his quae ablata erant, ad Menelaum duceretur. Quod postquam Deiphobus cognouit, traductam ad se Helenam matrimonio sibi adiungit. Ceterum ingressus concilium Priamus, ubi multa ab Aenea contumelia ingesta sunt, ad postremum ex consilij sententia iubet Antenorem ad Graecos cum mandatis belli deponendi ire. Qui ex muris signum ostendens legationi, ubi à nostris recessum est ad naues uenit. Vbi benigne salutat, atque exceptus, summum fidei beneuolentiaq; erga Graciam testimoniū capit: maximeq; à Nestore, quod Menelaum insidijs Troianorum appetitum, consilio suo atq; auxilio filiorū seruauerit. Pro quib. euerfa Troia, multa praecleara polliceri, hortariq; uti dignū memoria, p. amicis aduersum perfidos moliret. Tum longā exorsus Antenor orationē: Semper, ait, princeps Troiae poenā ob malē cōsulta diuinitus consecuti. Dein subiungit Laomedontis aduersum Heraculē famosam periuriā, insecutamq; eius atq; regni euerfionē. Qua tempestate Priamus admodū paruulus atq; expers omnium quae gesta erant, petitu Hesione, regno impositus est. Tum iam inde malē desipientē, cunctos sanguine & iniurijs infectari solitum prauum, insuetum atq; appetentē alieni. Quo exemplo ueluti cōtagione pessima imbutos filios eius, neq; sacro, neq; profano abstinuisse. Ceterū se eadē stirpe qua Priamum, Gracis cōiunctū, animo semper ab eo dissensisse. Hesionam quippe Danae filiam Electrā genuisse, ex qua ortus est Dardanus, qui Teucris filiae iūctus Erichthonium dedit. Eiusdem est

Tros, ex eo Ilus, Ganymedes, Cleomestra & Assaracus. Atque ex eo Capys Anchisæ pater. Ilum deinde Tithonum & Laomedontem genuisse. Ex Laomedonte Icteaonem, Clytium, Lampum, Timætem, Bucolionem atque Priamum genitum. Rursusque ex Cleomestra Lycium genitum. Ceterum Priamum cuncta iura affinitatis proculcantem, magis in suos superbiam atque odium exercuisse. Postquam finem loquendi fecit, postulat uti quoniam à senibus legatus pacis missus esset, darent ex suo nomine cum quibus super tali negotio disserteret. Electique Agamemnon, Idomeneus, Ulysses atque Diomedes. Qui secreti ab alijs prodicionem componunt. Præterea placet, uti Aeneas, si permanere uellet in fide pars prædæ & domus uniuersa eius incolumis maneret. Ipsi autem Antenori dimidium bonorum Priami, regnumque unum filiorum eius quem elegisset, concederetur. Vbi satis tractatum uisum est, Antenor ad ciuitatem dimittitur, referens ad suos composita inter se longè alia. In quibus donum Mineruæ parari à Græcis, eosque cupere recepta Helena, acceptoque auro bellum omittere, atque ad suos regredi. Ita composito negotio, Antenor, traditoque sibi Talthybio, quo res finem acciperet, ad Troiam uenit.

*Proditionis
Aeneas merces*

DICTYS CRETENSIS DE BELLO TROIANO,

LIBER QUINTVS.

*Antenor ad
Troianos oratio.*

Antenore Talthybioque ciuitatem ingressis, cuncti populares sociique cognita re, properè concurrunt, cupientes dignoscere quæ apud Græcos actitata essent. Quis Antenor in proximum diem relata differt atque ita dimisso conuentu disceditur. Tum inter epulas, cum Talthybius interesset, filios suos monere Antenor, nihil his in uita custodiendum, quam ut antiquissimam ducerent, cum Græcis amicitiam. Dein singulorum probitatem, fidem atque innocentiam commemorando admirari. Ita finito conuiuio tum disceditur. At lucis principio, cunctis iam in concilio expectantibus audire si quis modus tantis malis fieret, cum Talthybio ipse uenit. Neque multo post Aeneas, dein Priamus cum residuis regulis. Denique ubi ea quæ à Græcis audierat, iussus est dicere, hoc modo disseruit: Graue Troiani principes, uosque socii, graue bellum nobis excitasse aduersum Græciam, grauius uero multoque durius mulieris causa effectos quam amicissimos, qui inde iam à Pelope orti, affinitatis etiam iure nobis coniuncti sunt. Namque si præterita mala summam attingere oporteat, quando ciuitas nostra depressa ærumnis ad requiem emerferit, unquam nobis defuere fletus? aut sociis imminutæ calamitates? Quando non amici, propinqui, parentes, filij denique in bello amissi? Et ut ex mereliquorum luctuum memoriam recenseam, quidnam in Glauci filio toleraui? Cuius interitus quamque acerbus mihi, non tamen ita dolori fuit, quam tempus illud quo adiunctus Alexandro, ad raptum Helenæ comitatum sui præbuit. Sed præteritorum satis, futuris saltem parcendum ac consulendum est. Græci homines custodes fidei ac ueritatis, principes beneuolentiæ atque officiorum. Testis his rebus Priamus, qui in ipso strepitu discordiarum, fructum tamen misericordiæ eorum tulit. Neque inferendo bellum quicquam prius tentatum ab his, quam perfidiam in ipsa legatione, insidias equæ à nostris experti sunt. In qua re (dico enim quod sentio) Priamus eiusque filij authores: in his etiam Antimachus: qui reces amissis liberis, iniquitatis suæ poenas luit. Hæc omnia in gratiam gesta Helenæ, eius scilicet mulieris, quam nec Græci quidem recipere gestiunt. Retineatur igitur in ciuitate ea femina, ob quam populi amici etiam, aut non infesti huic regno. Nonne sponte supplices ut iam recipiant rogabimus? non omni modo faciemus læsis iam toties per nos

per nos: Non infuturum saltem recōciliabimus tales uiros: Ego quidem abi-
bo iam hinc, & discedam longius, neq; committam ulterius, ut inter sim malis
nostris. Fuit tempus quo manare in hac ciuitate iucundū erat, socij, amici, pro-
pinquorū salus, patria deniq; incolumis attinuerē in hunc diem. Cōtrā nunc
quid horum non imminutum aut in totū sublatum nobis est? Non feram me
cum his morari, quorum opera cuncta mihi cum patria concidē. Et eos qui-
dem quos in bello fortuna eripuit, utcunq; iam sepeliuimus, concedentibus
ultro ueniam hostibus, sed postq; deorum arē atq; delubra sanguine humano
per scelus infecta sunt, hoc etiam amisimus? Quippe, quis maiora supplicia
post mortē charissimorū quam in ipsa amissione subeunda sunt. Quā ne acci-
dant, nunc saltē providere. Auro atq; huiusmodi alijs prāmijs redimenda pa-
tria est. Multē in hac ciuitate ditēs domus, singuli pro facultatibus in mediū
consulamus. Postremo offeratur pro uita hostibus, quod mox interitu nostro
ipsorum futurum est. Templorum etiam, si necesse erit ornamentis, pro inco-
lunitate patriæ utendū est. Solus suas opes intus custodiat Priamus, solus di-
uitias potiores suis ciuibus teneat. His etiam quæ cum Helena raptæ sunt, in-
cubēt. Ipse uiderit quem ad finem utendum putet, patriæ calamitatibus. Nos
uicti iam sumus malis nostris. Hæc atq; alia cum lachryinis eo disserente, cun-
cti simul gemitum edunt, tendentesq; ad cœlum manus, annuere tot aduersis
rebus, Priamū singuli uel inter se omnes, finem miseriæ deprecantes. Ad po-
stremū uno ore patriam redimendā clamant. In quīs Priamus dilanians caput
fletu quā miserabili, non solum iam odio, uerū suis hostē effectum, quip-
pe cui dijs non amicus antea, non deniq; ciuis inueniri posset, qui ærumnis lu-
is ingemisceret. Namq; optasse hæc non nunc demum, uerū uiuis Alexan-
dro atq; Hectore agi cœpta. Sed quoniam præterita reuocare nulli cōcessum
est, præsertim habendam rationem spemq; futuris adhibendam. Se nanq; om-
nium quæ haberet ad redemptionem patriæ potestatem dare: quā rē Ante-
nori agendam committere. Cæterū se quoniam iam odio suis esset, abire ē
conspēctū, consentientē his quæ inter se decernerent. Tum separato rege, pla-
cet ut Antenor ad Græcos redeat exploratū uoluntatē certam, adiunctusq; ei
Aeneas. Ipsa composita re disceditur. Sed media ferme nocte Helena clam ad
Antenorē uenit, suspicans tradī se Menelao, & ob id irā derelictæ domus me-
tuens. Itaq; eum orat, uti inter cætera sui quocq; apud Græcos cōmemorationē
faceret, ac pro se precaretur. Cæterū, ut cognitū est, post Alexandri interitū
inuisa ei apud Troiam fuere omnia, desideratusq; ad suos reditus. At lucis ini-
tio quibus imperatū erat, ad naues ueniunt, decretum ciuium cūctis narrant.
Itaq; cum quīs antea ad confirmanda quæ tēpus manebat, secedunt. Ibi cū
multa de republica ac summa rerū dissererent, uoluntatemq; Helenæ docent.
ueniamq; orāt. Et ad postremū cōfirmant inter se proditiōis pactionē. Dein
ubi tēpus uisum est, cū Vlyssē & Diomedē ad Troiam ueniūt, cohibito Aiace
ab Aenea, scilicet ne qua insidijs opprimeretur talis uir, quē solū Barbari non
secus q; Achillē metuebant. Igitur postq; duces Græciæ in ciuitate conspecti
sunt, cuncti ciues tollunt spe animos, existimātes finē belli atq; discordiarum.
Itaq; properē senatus habitus, ubi nostris præsētib; decernit, primū omniū
Antimacho ex omni Phrygiā exulādū, scilicet authori tantī mali. Dein super
conditione pacis tractari cœptū. Inter quæ strepitus repente ex Pergamo, ubi
regio Priami erat, clamorq; ingens editur. Quare turbati qui in consilio erant,
foras profiliūt, credētes insidias à regulis solito more fieri. Itaq; in tēplum Mi-
neruæ properē cōcedunt. At paulō post, ex his qui ex arce descēderant, cogno-
scitur Alexandri filios quos ex Helena susceperat, casu cāmēræ extinctos: hiq;
erāt Bunomus, Corinthus atq; Idus. Quare consilio dato, duces nostri ad An-
tenorē abeunt, ibiq; acceptis epulis pernoctāt. Præterea cognoscunt ab Ante-
nore editū quondā oraculū, Troianis maximo exitio ciuitatē fore, si palladiū

Priami lugē
bri oratio.

Antenor ei Ad
nead: ad Græ-
cos ueniunt ut
bē proditiuri

Alexandri ex
Helena filij
ma oppressi.

Portentum in
sacrificio.

quod in templo Mineruæ esset, extra moenia auferretur. Namque id antiquissimum signum cœlo lapsum, qua tempestate illud templum Mineruæ extruens, prope summum fastigij peruenerat: ibique inter opera cum necdum tegmen superpositum esset, sedem sui occupauisse, idque signum ligno fabrefactum esse. Hortantibus dein nostris uti secum ad ea omnia eniterentur, facturum se quæcuperet respondit. Atque his prædicit, publice se in concilio super qualitate eorum quæ postularuti essent, exercitum deserturum, scilicet ne qua suspicio sui apud Barbaros oriretur. Ita composito negotio, cum luce simul Antenor ac reliqui proceres ad Priamum uadunt, nostri uero ad naues redeunt. Dein ubi iusta pueris Alexandri facta sunt, post diem tertium Idaeos supradictos duces accitum uenit. Quis presentibus Lampus, ceterique quorum consilium præualebat, multa disserere atque docere ea quæ ante gesta essent, temere & inconsulte, non per se, quippe qui contempti despectique a regulis, arbitrio alieno ageret. Cæterum quod arma aduersum Græcos tulissent, non sponte factum. Namque qui sub imperio alieno agerent, expectandum his atque exequendum esse nutum eius qui teneat. Ob quæ dignum esse, Græcos data uenia consulere his, qui semper authores pacis fuerint. Cæterum à Troianis ob malè consulta satis poenarum exactum. Dein multò hinc atque inde habito sermone, ad postremum de modo premiorum agi cœptum. Tum Diomedes quinque millia talentorum auri atque argenti totidè optat. Præterea tritici centena millia, eaque per annos decem. Tum silentio habito à cunctis, Antenor, non Græcorum more agere eos aduersum se ait, sed barbaro. Nam cum impossibilia postulerent, palam fieri prætextu pacis bellum eos instruere. Cæterum auri atque argenti tantum ne tum quidè priusquam in auxilia conducta dilaceraretur, ciuitati fuisset. Quod si permanere in eadè auaritia uellet, superesse Troianis, uti clausis portis incensisque intus deorum ædificijs, ad postremum idè sibi cum patria exitium peteret. Contra Diomedes: Non ciuitatè uestrâ consideratû Argis uenimus, uerum aduersum uos dimicaturi. Quocirca siue etiâ nunc bellare in animo est, parati Græci: siue, ut ais, igni dabitur illud, non prohibebimus. Quippe Græcis affectis iniuria, quoquo modo ulcisci hostes suos finis est. Tû Panthus in proximū diem deliberandi ueniam orat. Ita nostri ad Antenore abeunt, atque inde in ædè Mineruæ. Interim cognoscitur in apparatu rerum diuinarum portentum ingens. Namque composita sacrorum consueta, mox subiectus ignis non comprehendere, neque consumere uti antea, sed aspernari. Quare turbati populares, simul uti fidem nuncij noscerent, ad aram Apollinis confluunt, atque ibi superpositis extorum partibus, ubi flamma admota est, repente cuncta quæ inerant disturbata, ad terram decidunt. Quod quidè spectaculo percussis atque attonitis omnibus, subito aquila stridore magno immittit sese, atque extorum partem eripit, moxque superuolans, ad naues Græcorum pergit, ibique raptum omittit. Id uero Barbari iam non leue aut in obscuro, sed palam perniciosum credere. Interim Diomedes cum Ulyssæ dissimulantes quæ gerantur, obambulare in foro, circumspectantes laudantesque præclara opera ciuitatis eius. At apud naues auspicio tali motis omnium animis, Calchas ubi bonum animum gererent hortatur, breui quippe dominos fore eorum quæ apud Troiam essent. Cæterum Hecuba re cognita, placatum deos egreditur, præcipue Mineruam atque Apollinē. Quis tû dona multa uictimisque opimas admouet: sed in adolendo quæ sacra aris reddebant, eodè modo restingui ignes, ac repetere intire uisi. Inter quæ tam sollicita, Cassandra Deo plena, uictimam ad Hectoris tumulum transferri inferrique iubet: deos quippe aspernari iam sacrificia, indignatos ob commissum paulò ante scelus in Apollinē. Ita tauris qui immolati erant, ad rogam Hectoris, sicuti imperatum est, apportatis, moxque igni subiecto, consumunt cuncta. Inde ubi iam uesper erat, domum discessum est. Atque eadè nocte Antenor clam in templum Mineruæ uenit, ubi multis precibus mixtis Theanæ (quæ templi sacerdos erat) persuasit, uti Palladium sibi traderet: habiturum namque magna eius

gna eius rei præmia. Ita perfecto negotio ad nostros uenit, hisq; pmissum offert. Id Græci obuolutum bene, quo ne intelligi à quoquam posset, uehiculo ad tentoria Vlyssis per necessarios fidosq; suos remittunt. At lucis principio postq; senatus coactus, & nostri ingressi sunt, Antenor ueluti iracundiâ Græcorum metuens, ueniam orare eorum quæ aduersum eos pro patria exercitus differuisset. Dein Vlysses, nō se his moueri neq; indignari, sed quod finis in tractando non adhiberetur: maxime cum opportunum ad nauigandum tempus breui præteruolet. Tum multo inuicem habito sermone, ad postremum binis millib. talentorum auri atq; argenti rē decidunt. Quod ut ad suos referret, Græci ad naues abeunt. Ibi conductis ducib. cuncta quæ gesta sunt, exponunt Palladium etiā ablatum per Antenorem docent. Dein ex omnium sententia reliquus miles rē cognoscit. Ob quæ placet uniuerlis, mitti Mineræ donum qd honoratissimum. Tum accitus ad eam rem Helenus, cuncta quæ antè gesta erant, non secus ac si præsens fuisset, ordine exponit: additq; finem iā aduenisse Troianorum rerum. Quippe quo maxime sustentaretur, summū ciuitatis Palladium fuisse: quo ablato, exitium ingruere. Cæterum donum Mineræ fatale Troianis esse, equū ligno fabrefactum forma ingenti, cuius magnitudine muri soluēdi essent, adnitente atq; ministro Antenore. Dein recordatus parentē Priamum residuosq; fratres, fletum edit miserabilem, consternatusq; per dolorem atq; obstupefactus ruit. Tum Pyrrhus collectum eum, resectumq; animi ad se deducit, custodesq; addit, ueritus ne qua per eum hostibus quæ gesta erant patefieret. Quod ubi Helenus persensit, Pyrrhum uti bonum animū gereret hortatur, securum sui secretorumq;. Namq; se cum eo etiam post patriæ excidium multis tempestatib. in Græcia moraturum. Itaq; ut Heleno placuerat, multa materies quæ apta huiusmodi fabricæ uidebatur, per Epeū atq; Aiacem Oilei aduecta. Interim firmatores pactæ pacis ad Troiā eunt. Decē lecti duces, Diomedes, Vlysses, Idomeneus, Aiax Telamonius, Nestor, Meriones, Thoas, Philocteta, Neoptolemus atq; Eumelias. Quos ubi in foro animaduertere populares, læti animos tollunt, finē iam ærumnarum credentes. Itaq; singuli pluresue uti quisq; occurrerat, benignè adeūt, salutates gratulantesq; exosculant. Tum Priamus pro Heleno orare Græcos, multisq; adhibitis precibus, cōmendare charissimū sibi, & inter cæteros dilectū magis propter prudentiā. Dein ubi tēpus uisum est, conuiuium publice coeptū est in honore ducum, ascitæq; pacis, Antenore deseruiente Græcis atq; omni modo benignè exhibēte cuncta. At lucis initio senes omnes in ædē Mineræ conueniunt. In quīs Antenor refert missos à Græcis super conditionibus prædictæ pacis, decē lectos uiros. Quos ubi deduci in senatū placuit, & dextræ inuicē datæ atq; acceptæ sunt, statuunt inter se uti proximo die, campi in medio atq; in ore omnium aras statuunt, in quīs fidē pacis iusiurandi religionibus firmarent. Quīs perfectis, Diomedes atq; Vlysses iurare occipiunt, permansuros se in eo quod sibi cum Antenore conuenisset, testesq; in eam rem louē summum, Terramq; marem, Solē, Lunam atq; Oceanum fore. Dein excilis in partes duas hostijs quæ ad eam rē admotæ erāt, ita ut pars ad Solem, residuum ad naues spectaret, per medium trāseunt. Dein Antenor in eadē uerba placitum cōfirmat. Ita perfecto negotio, ad suos quisq; abeunt. Ceterum Barbari Antenore summis laudibus efferre, uenientemq; singuli quasi Deū uenerari. Solū quippe omnium credere authorem pacis eius, ascitæq; cum Græcis amicitie. Ita sopito iam inde bello, passim uti quisq; partium uoluerat, nunc Græci cū Troianis, rursusq; hi apud naues amicē agere. Interim ubi fœdus interuenerat, cūcti Barbari socij, quæ q bello residui erāt, gratulantes interuētū pacis ad suos discedunt, nō operientes quidē premia tantorum discriminū atq; ærumnarū, scilicet ueriti ne qua pacti fides apud Barbaros dissolueretur. Interim apud naues, uti Heleno placuerat, equus tabulatus extruit per Epeum fabricatorē eius operis. Cui edi-

Palladium ex
Troia expor-
tatur.

Equus Troian-
nus.

Sophisma cir-
ca iusiurandū.

Equus Troia-
nus fabrica-
tur, & in urbē
ducitur.

to in immensum, ima quæ sub pedibus erant, rotis interpositis suspenderat, scilicet quò à tractu motus facilis foret: unde offerri donum Mineruæ maximū, omnium ore agitabatur. Ceterum apud Troiam auri atq; argenti prædictum pondus per Antenore atq; Aeneā summo studio in ædem Mineruæ portabatur. Et Greci, postq; auxilia sociorum dimissa cognitum est, impensius pacem atq; amicitiam agitauere, nullo post Barbarorū interfecto aut uulnerato, quò magis sine ulla discordiarū suspitione apud hostes forent. Dein equum compactum affabrè confixumq; ad muros mouent. Nunciatum Troianis, ut cum summa religione susciperent, Mineruæ scilicet sacrum dicatumq;. Quare magna uis hominum portis egressa, summa lætitia sacrificioq; donum excipit, at trahitq; propius mœnia. Sed postquam magnitudine operis impediri per portas ingressum animaduertere, consilium destruedorum desuper murorum capiunt, neq; quisquam secus præ tali studio decernebat. Ita inuiolatum multis tempestatib. murorum opus, Neptuniq; ut perhibetur, atq; Apollinis in maxima monumenta, multo delectu ciuiū manib. dissoluuntur. Sed postq; maior pars operis eius deiecta est, consulto à Grecis intercessum, confirmantib. non se passuros intra mœnia duci equū, priusq; prædicti pondus auri atq; argenti susciperent. Ita intermisso opere, semiruptisq; mœnibus, Vlysses cunctos ciuitatis Troianæ artifices ad reficiendas naues conducit. Cōposita dein uniuersa classe, ubi cuncta nauigia instructa, & præmium persolutum est, iubent nostris peragere cepta. Itaq; destructa murorum parte, cum ioco lasciuiasq; inducere equū, foeminis inter se atq; uiris certatim attrahere festinatib. Interim Greci ubi cuncta nauib. imposita sunt, incensis omnib. ad Siggeum secedunt, ibiq; nocte operiunt. Fessis dein uino multoq; somno Barbaris, quæ utraq; per lætitiā securitatemq; pacis interuenerant, nostri multo silentio ad ciuitatē nauigant, seruantes signū quod igne elato Sinon, ad eam rem clam positus, tulerat. Moxq; omnes postq; intrauere mœnia, diuisis inter se ciuitatis locis, ubi signū datū, magna ui cedere eos quos fors obiecerat atq; obtruncare passim per domos atq; uias, loca sacra atq; profana. Et si qui persenserāt, priusquam armari aut aliquid pro salute capere possent, opprimere. Prorsus nulla requies stragis atq; funerum, cum palam in ore suorum liberi parentesq; magno inspectatium gemitu necarentur: moxq; ipsi qui spectaculo charissimorum interfuerāt miserandum in modū interirent. Neq; segnius per totam urbē incēdijs gestū, postis prius defensoribus domui Aeneæ atq; Antenoris. Interim Priamus recognita, ad arā Iouis Aedificialis cōfugit. Multiq; ex eo loco ad reliqua deorū tēpla: Cassandra in ædē Mineruæ. Sed postq; uniuersos qui in manus uenerant fœdē atq; multos obtruncare, occipiente luce domū in qua Helena erat aggreduuntur. Ibi Menelaus Deiphobū, quē post Alexandri interitū Helenę matrimoniu interceptisse, supra docuimus, exectis primò aurib. brachijsq; ablati de in naribus, ad postremū truncatū omni ex parte fœdatumq; summo cruciatu necat. Post quæ Priamū Neoptolemus, sine ullo ætatis honorisq; delectu retinentē utraq; manu ad arā iugulat. Ceterū Cassandrā Ajax Oilei ex sacro Mineruæ captiuā abstrahit. Hoc modo cōsumptis cū ciuitate Barbaris, deliberatio initia super his qui ad deorū aras auxiliū uitæ implorauerāt: decretumq; ab omnibus, uti per uim auulsi necarent. Tantus dolor iniuriæ, & ob id studiū extinguedi nominis Troiani incesserat. Ita cōprehensi qui cruciatū prædictæ noctis subterfugerant, trepidantes uice pecorū interficiunt. Dein more belli, per tēpla ac semiustas domos populatio rerū omniū, ac per dies plurimos ne quis hostium euaderet, studiū inquirēdi. Interim ad cōaceruandum auri atq; argenti materiā opportuna loca destinantur, & alia ob preciosam uestē. Igitur ubi satietas Troiani sanguinis tenuit, & urbs incēdijs cōplartata est, initū sol uendæ per prædā milites capiūt: primò à captiuis foeminis puerisq; adhuc in bellibus. Itaq; ex his prima omnium Helena sine sorte Menelao conceditur.

† videtur legēdum, nullo.

Troia eueritur.

Præda diuiditur.

Dein

Dein Polyxena suadente Vlyffe, per Neoptolemum Achilli inferias missa. Agamemnoni Cassandra datur, postq̃ forma eius captus, quin palam desideriu fateret, dissimulare nequiuert. Aetram & Clymenā, Demophoon & Acmas habuere. Reliquorū fors agi cœpta, atq̃ Neoptolemo Andromacha euenerat adiunctis etiam eius filijs in honorē tati ducis. Vlyssi Hecuba obuenit. Hac tē nus nobilium fœminarū cellere scuitia. Alij, ut quēq̃ fors contigerat, prēdā, aut ex captiuis, quantū pro merito distruebatur, habuere. Interim super Palladio ingens certamen inter se ducibus exortū. Aiace Telamonio expostulante in munus sibi, pro his quē in singulos uniuersosq̃ uirtute atq̃ industria sua cōtulera. Quare coacti penē omnes uti ne laderetur animus tati uiri, cuius prēclara facinora uigilijsq̃ pro exercitu in animo retinebant, cōcedunt Aiaci, cōtradicientibus solis omnium Diomede atq̃ Vlyffe: sua quippe opera in ablatū contrā insinuantibus. Contrā Ajax adfirmare, nō labore aut uirtute eorū rem gestā: Antenorē nanq̃ cōtēplatione cōmunis amicitia abstulisse. Verū Diomedes honorē eius per uerecundiam cedēs, a certamine destitit. Igitur Vlysses cum Aiace summa uī cōtendere, atq̃ inuicē industrie meritis expostulare adnitentibus cum Vlyffe Agamemnone & Menelao, obseruatam paulō antē opera sua Helenam. Nāq̃ post captū Ilium, Ajax recordatus eorum quā tantis tēpestatibus propter mulierē perpesti expertiq̃ essent, primus omnium interfici eam iusserat. Iamq̃ approbantibus consiliū Aiakis multis bonis, Menelaus amorē cōiugij etiam nū retinens, singulos ambiendo orandoq̃ ad postremū perfecerat, ut intercessu Vlyssis Helena incolumis sibi traderet. Ob quē ueluti iudicio amborū merita spectantes (cum etiam nū bellū in manibus atq̃ hostiles multæ nationes circūstrepent, nullo delectu uirorū fortū, spretisq̃ Aiakis tot egregijs facinorib. ac frumētū quod ex Thracia aduexerat, per totū exercitū distributione) Vlyssi palladium tradunt. Quare cuncti duces qui memores uirtutū Aiakis, nihil ei præferendū cēsuerant, quiq̃ secuti gratia Vlyssis impugnauerant talē uirū, studio in partes discedūt. Interim Ajax indignatus, & ob id uictus dolore animi, palā atq̃ in ore omnīū ultionē se sanguine eorū a quīs impugnatus esset, exacturū denunciat. Itaq̃ ex eo Vlysses, Agamēnon, Menelaus custodiā sui agere, & quō tutiores essent, summa ope inuigilare. At ubi nox aderat, descendentes uno ore omnes, lacerare utrūq̃ regē, neq̃ abstinere maledictis: quippe quīs magis libido desideriumq̃ in fœmina, q̃ summa militiæ potiora forent. At lucis principio Aiacē in medio exanimē offendunt perquiretesq̃ mortis genus, animaduertere ferro interfectū. Inde ortus per duces atq̃ exercitus tumultus ingēs, ac dein seditio breui adulta, cū ante iam Palamedē uirum domi belliq̃ prudentissimum, nunc Aiace inelytum tot egregijs pugnis, atq̃ utrosq̃ insidijs circūuentos ingemiscerēt. Ob quā supradicti reges ueriti ne qua uis ab exercitu pararetur, intus clausi firmatiq̃ per necessarios manent. Interim Neoptolemus aduecta ligni materia, Aiace cremat: reliquiasq̃ urna conditas in Rhetæo sepeliendas procurat. Breuiq̃ tumultū exstructum cōsecrat in honorem tanti ducis. Quā si ante captum Ilium accidere potuissent, pfectō magna ex parte promotæ res hostium, ac dubitatū de summa rerū fuisset. Igitur Vlysses ueritus uim offensi exercitus, clām mari aufugit: ita palladium apud Diomedē manet. Cæterum post abscessum Vlyssis, Hecuba quo seruitium morte absolueret, multa ingerere maledicta, imprecariq̃ infausla omnia in exercitum. Quare motus miles, lapidibus obrutā necat sepulchrumq̃ apud Abydum statuitur, appellaturq̃ Cynomessa, ob linguē proteruiam imprudentemq̃ petulantiā. Per idem tempus Cassandra Deo repleta, multa in Agamemnonem aduersa pronunciat. Insidias quippe ex occulto cædemq̃ domi per suos cōpositam. Præterea uniuerso exercitui profectionē ad suos incōmodam exitialemq̃. Inter quā Antenor cū suis Græcos orare, omittent iras atq̃ urgente nauigij tēpore in cōmune consulerent. Præterea omnes du-

*Certamen inter
Græcos duces
de Palladio.*

Aiakis mors.

Hecuba lapidatur.

*Cassandra Græcis infausla
ditum prædica-*

nes du-

nes duces ad se epulatum deducit: ibique singulos quam maximis donis replet. Tum Graeci Aeneae suadent, ut secum in Graeciam nauiget. Ibi namque ei simile cum ceteris ducibus ius, regnique eandem potestatem fore. Neoptolemus filios Hectoris Heleno concedit. Praeterea reliqui duces auri atque argenti quantum singulis uisum est. Dein consilio habito decernitur, uti per triduum funus *Funus Aiach.* Aiachis publice susciperetur. Itaque exactis diebus, cuncti reges comam apud tumulum eius deponunt. Atque ex in contumelijs Agamemnonem, fratremque agere, eosque non Atridas, sed Plisthenidas, & ob id ignobiles appellare. Quare coacti simul, ut odium sui apud exercitum per absentiam leniretur, orant ut si bi ire e conspectu eorum sine noxa concederent. Itaque consensu omnium primi nauigant, deturbati expulsique a ducibus. Ceterum Aiachis filij Achantides *Graecorum a* Glauca genitus, atque Eurysaces ex Tegmessa Teucro traditi. Dein Graeci ueri *Troia disces-* ti, ne per mora interuentu hyemis, quae iam ingruerat, a nauigando excluderentur, deductas in mare naues, remigibus reliquisque nauticis instrumentis complent. Atque ita cum his quae singuli, praeda multorum annorum quae fuerant, discedunt. Aeneas apud Troiam manet, qui post Graecorum profectionem cunctos ex Dardano atque ex proxima peninsula adit, orans ut secum Antenorem regno exigerent. Quae postquam praeuerso de se nuncio Antenori cognita sunt, regrediens ad Troiam, imperfecto negotio aditu prohibetur. Ita coactus cum omni patrimonio a Troia nauigat, deuenitque ad mare Adriaticum, multas gentes Barbaras interim praeteruectus. Ibique condit cum his qui secum nauigauerant ciuitatem, appellatam Corcyrem Melenam. Ceterum apud Troiam postquam fama est Antenorem regno potiri, tum cuncti qui bello reliqui, nocturnam ciuitatis cladem euaserant, ad eum confluunt, breuique ingens coalita multitudo. Tantus amor erga Antenorem, atque opinio sapientiae incesserat. Fitque princeps amicitiae eius rex Gebrenorum Oenidus.

Haec ego Gnosius Dictys, comes Idomenei conscripsi, oratione ea quam maxime inter diuersa loquendi genera consequi ac comprehendere potui, literis Punicis, a Cadmo Danaoque traditis. Neque sit mirum cuique, si quauis Graeci omnes, tamen diuerso inter se sermone agunt, quando ne nos quidem unius eiusdemque insulae, simili lingua, sed uaria permixtaque utamur. Igitur ea quae in bello euenire Graecis ac Barbaris, cuncta sciens, perpeffusque magna ex parte, memoria edidi. De Antenore eiusque regno quae audiui, retuli. Nunc reditum nostrorum narrare libet.

DICTYS CRETENSIS DE REDITU GRÆCORVM

RVM, LIBER SEXTVS.

Locrorum naufragium.

Postquam impositis, quae singuli bello quaesierant, ascendere ipsi solutis anchoralibus nauigant. Dein a puppi secundante uento, paucis diebus peruenire ad Aegeum mare. Vbi multa imbris uentisque, & ob id saeuiente mari indigna experti, passim ut fors tulerat, dispalant. In quibus Locrorum classis, perturbatis per tempestatem officijs nautarum, & inter se implicatis, ad postremum fulmine cominuta & incensa est. At rex Locrorum Ajax, postquam natando euadere naufragium enisus est, reliqua nocte tabulis, aut alio ex naufragio leuamine fluitantes, ubi ad Euboeam deuenire, Chocradibus scopulis appulli pereunt. Eos namque re cognita, Nauplius ultum ire cupiens Palamedis necem, per noctem igni elato ad ea loca deflectere, tanquam ad portum coegerat. Per idem tempus Oeax Nauplij filius, Palamedis frater, cognito Graecos ad suos remeare, Argos uenit. Ibi Aegiale atque Clytemnestra falsis nuncijs aduersum maritos armat, praedicto ducere eos secum uxores Troia platas his. Praeterea addidere ea quibus mobile suapte natura ingenium muliebrem

liebre magis aduersum suos incēderentur. Ita Aegiale aduenientē Diomedē,
per ciues aditu prohibet. Clytemnestra per Aegistum adulterio sibi cogni-
tum, Agamemnonem insidijs capit, eumq; interficit. Breuiq; denupta adu-
ro, Erigōnem ex eo edit. Interim Palthybius Orestem Agamemnonis filium ^{gam: mho}
manibus Aegysti ereptum, Idomeneo qui tum Corinthum agebat, tradit. Eo ^{mors.}
Diomedes expulsus regno, & Teucer prohibitus Salamine a Teiamone, sci-
licet quod fratrem insidijs circumuentum non defendisset, conueniunt. Inte-
rim Mnestheus cum Aetra & Clymena filia eius ab Atheniensibus recipitur.
Demophoon atq; Acamas foris manent. Ceterum ubi plures eorum qui ma-
re insidiasq; suorum euaserant, apud Corinthum fuere, consilium habent, uti
iuncti inter se, singula aggredientur regna, belloq; aditum ad suos pateface-
rent. Eam rem Nestor prohibet, suadens, tentandos prius ciuitum animos: ne-
que committendum, uti per seditionē Græcia omnis intestinis discordijs cor-
rumperetur. Neq; multo post cognoscit Diomedes Aetoliam ab his qui per
absentiam eius regnum infestabant, eo nomine multis modis afflicti. Ob-
quæ profectus ad ea loca, omnes quos authores iniuriæ repperat, interficit:
metuq; omnibus circum locis iniecto, facile à suis receptus est. Inde per omnē
Græciā famā orta, suos quisq; reges accipiunt summam in his qui apud Troi-
am bellauerant uirtutem, neq; in resistendo cuiusquam uires satis idoneas exi-
stimates. Ita nos quoq; cum Idomeneo rege, Cretam patrium solum summa
gratulatione ciuium remeauimus. Dein ubi Orestes trāctus puenit, an-
nis, officia uiri exequi cœpit, orat Idomeneū, ut secum ex ea insula quā plu-
rimos mitteret: cupere namq; se Athenas nauigare. Itaq; collecto numero co-
rum quos idoneos credebat, Athenas uenit, auxiliumq; ab his contra Aegi-
stum orat. Dein oraculum adijt: responsū refert, uti matrem, & cum ea Aegi-
stum interficiat. Ex quo fore, uti regnum patrium reciperet. Huiusmodi nomi-
ne armatus cum prædicta manu ad Strophum uenit. Is namq; Phocensis, cu-
ius filiam in matrimonium Aegysti denupserat, indignatus quod spreto con-
iugio priore, Clytemnestram superduxerit, & regem omnium Agamemnonē
interfecerit, ultro ei auxilium aduersum inimicissimum obtulerat. Ita conspi-
rati inter se, cum magna manu Mycenās ueniunt. Statimq; Aegistus aberat,
primō Clytemnestram interficiunt, multosq; alios qui resistere auli erant. Dein
cognito Aegistum aduentare, insidias ponunt, eum circumueniunt. Inde per
omnē Argiuorum populum dissensio animorū exorta, quod diuersa inter se
cupientes, ad postremum in partes discederet. Per idem tempus Menelaus ap-
pulsus Cretā, cuncta super Agamemnonē regnoq; eius cognoscit. Interea per
omnem insulā postq; cognitum est Helenā eō uenisse, multi undiq; uirilis ac
muliebris sexus confluunt: ambientes dignoscere, cuius gratia orbis pene om-
nis ad bellū conspirasset. Vbi inter cætera Menelaus refert, Teutrū expulsum
patria, ciuitatem apud Cydrū Salaminā nomine condidisse. Multa etiā apud
Aegyptū miranda refert: & Canopi gubernatoris sui, qui ibi morsu serpentis
perierat, extructum magnificum monumentum. Dein ubi tempus uisum est,
Mycenas nauigat: ibiq; multa aduersum Orestē molitus est. Ad postremum
multitudine populariū cohibitus, ab eo quod cœperat negotio desistit. Inde
placet cunctis, Orestē super eo facinore causam dicere apud Athenienses, ubi
Areopagitarum iudicium seuerissimum per omnem Græciam memorabatur. <sup>Orestes de nea
ce matris cau-
sam dicit.</sup>
Apud quos dicta causa iuuenis absoluitur. Erigona, quæ ex Aegisto edita erat
ubi fratrem absolutum intelligit, uicta dolore immodico, laqueo interit. Mne-
steus liberatū Orestē à patricidij crimine, purgatumq; more patrio cunctis re-
medijs quæ ad obliuionē huiusmodi facinoris adhiberi solita erant, Mycenās
remittit, ibiq; regnū ei cōcessum. Dein transacto tēpore accitū Idomenei Cre-
tam uenit. Neq; multo post Menelaus ibi multa in patrum seuerē per eum in-
gesta, quod sibi per dissensionē populariū multis modis periclitati, ipse etiam
insidiatus

insidiatus esset. Ad postremum intercessu Idomenei uterq; reconciliatus, Lacedaemoniam discedit. Ibi Menelaus, sicuti conuenerat, Hermionem Orestii in matrimonium despondit. Per idem tempus Vlysses Cretam appulsus est, duabus Phoenicum manibus, mercedis pacto acceptis. Namq; suos cum socijs atque omnibus quæ ex Troia habuerat, per uim Telamonis amiserat: scilicet in festi ob illatam per eum filio necem, uix ipse liberatus industria sua. Percunctantiq; Idomeneo, quibus ex causis in tantas misérias deuenisset, erroris initium narrare occipit. Quo pacto appulsus Zimarū, multa inde per bellū que- sita præda nauigauerit: appulsusq; ad Lotophagos, atq; aduersa usus fortuna, deuenit in Siciliam: ubi per Cyclopē atq; Lestrigonā fratres, multa indignē expertus, ad postremū ab eorum filijs Antiphate & Polyphemo plurimos sociorum amiserit. Dein per misericordiam Polyphemi in amicitiam receptus, filiam regis Arenen, postquam Elpenoris socij eius amore peribat, rapere conatus. Vbi res cognita est, interuentu parentis puella ablata per uim, exactus per Aeolos insulas deuenit ad Circen, atq; inde ad Calipso, utranq; reginam insularum: in quīs morabantur, & quibūdam illecebris animos hospitem ad amorem sui illicientes. Inde liberatus, peruenit ad eum locum, in quo exhibitis quibūdam sacris, futura defunctorum animis dignoscerentur. Post quæ appulsus Sirenarum scopulis, ubi per industriam liberatus sit. Ad postremū inter Scyllam & Charibdim mare seuissimum, & illata forbere solitum, plurimas nauium cum socijs amiserit. Ita se cum residuis in manus Phoenicum per maria prædantium incurrisse, atq; ab his per misericordiam seruatum. Igitur uti uoluerat, acceptis à rege nostro duabus nauibus, donatusq; multa præda, ad Alcinoū regem Phæacum remittitur. Ibi ob celebritatē nominis per multos dies benigne acceptus, cognoscit Penelopē à triginta illustribus uiris diuersis ex locis in matrimonium postulari. Hiq; erant à Zacyntho, Echinadib, Leucadia, Ithaca. Ob quæ multis precibus persuadet regi, uti secum ad uindictandam matrimonij iniuriam nauigaret. Sed postquam deuenere ad eum locum, paulisper occultato Vlyssē, ubi Telemachū rem quæ parabatur, edocuerē, domum ad Vlyssē clam ueniunt. Ibiq; uino multo atq; epulis iam repletos procos, ingressi interficiūt. Dein per ciuitatē Vlyssē aduentasse, popularibus cognitum est. A quīs benigne & cum fauore exceptus, cuncta quæ domi gesta erant cognoscit. Aut supplicij meritos, aut donis afficit. De Penelope, eiusq; pudicitia præclara fama. Neq; multo post precibus atq; hortatu Vlyssis Alcinoi filia Nausica Telemacho denubit. Per idē tēpus Idomeneus dux noster apud Cretam interiit, tradito per successionem Merioni regno, & Lacertē, Triennio postq; filius domum rediit, uitæ finem fecit. Telemacho ex Nausica natum filium Vlysses Ptoliporthum appellat. Dum hæc apud Ithacam geruntur, Neoptolemus apud Molossos naues quassatas tēpestatibus refecit. Atq; inde, postq; cognitum est ab Acasto expulsum regno Pelea, ultum iri cupiens iniurias aui, primò exploratū duos quam fidissimos, & incognitos illis locis, Chrysippum & Aratum, Thessaliam mittit. Hiq; cuncta quæ gerebantur, infidiasq; ei paratas per Acastum ab Ascandro non alieno Pelei cognoscunt. Is namq; Ascandrus iniquitatē tyranni euitans, ad agrum Pelei concesserat: notusq; adeo eius domus, ut inter cætera originē etiā nuptiarum Pelei cum Thetide Chironis filia, Chrysippo atq; Arato narrauerit. Qua tēpestare multi undiq; reges acciti domum Chironis, inter ipsas epulas nouā nuptiam nouis ac magnis laudibus ueluti deam celebrauerant, parentē eius Chirona appellantes Nerea, ipsamq; Nereidam. Et ut quisq; eorum regnum qui conuiuio interfuerant, choro modulisq; carminum præualuerat, ita Apollinem, Liberum uer: & ex foeminis plurimas Musas cognominauerunt. Vnde ad id tempus conuiuium illud deorum appellatū est. Itaq; ubi cuncta quæ uoluerant cognouēre, ad regem redeunt, eiq; singula per ordinē narrāt. Ob quæ coactus Neoptolemus ad

Vlyssis ober-
rationis.

Idomenei
mors.

Neoptolemi
reditus.

Deorum con-
uiuium.

latum, quod in authorem paternæ cædis Alexandrum uindicatū esset, profici
 scitur, relicta in domo Andromacha, eiusq; filio Laodamata, qui reliquis iam
 filiorum Hectoris superfuerat. Sed Hermione post abscessum uiri, uicta dolo
 re animi, neq; pellicatum captivæ patiens, parentem suum Menelaum accitū
 mittit. Cui multa conquesta super iniuriâ prælata sibi à uiro captivæ mulieris,
 persuadet uti filium Hectoris necet. Andromacha re cognita, instans periculi
 uim subterfugit, auxilio popularium liberata. Qui miserati fortunam eius, ul-
 trò Menelaum cōtumelijs prosecuti, uix à perniciē uiri retēti sunt. Interim O-
 restes adueniens rem cunctā cognoscit, hortaturq; Menelaū, uti incœpta per-
 ageret. Ipse dolens præreptū sibi à Neoptolemo Hermionæ matrimoniū, insi-
 dias aduenienti parare cœpit. Ita primo ex his quos secū habebat quā fidissi-
 mos, speculatū de aduentu Neoptolemi, Delphos mittit. Quis cognitis, Me-
 nelaus euitare huiusmodi facinus cupiens, Spartam concedit. Sed illi qui præ-
 missi erant, regressi, Neoptolemum Delphis esse negant. Quare coactus Ore-
 stes, ipse ad inquisitionē uiri profectus, alio quō ierat die remeat: ut sermo ho-
 minum ferebatur, imperfecto negotio. Dein post paucos dies fama perfertur
 Neoptolemi interemptum esse Neoptolemum, eumq; sermone omnium circumuentū in-
 fidijs Orestis, per populū diffeminatur. Ita iuuenis, ubi de Pyrrho palam est re-
 cepta Hermione, quæ sibi antea desponsa erat, Mycenæ discedit. Interim Pe-
 leus cum Thetide cognito nepotis interitu, ad inuestigationem eius profecti,
 cognoscunt iuuenem Delphis sepultum. Ibi, ut mos erat, iusta persoluunt: co-
 gnoscuntq; in his locis interisse, ubi uisus Orestes negabatur. Ea res per popu-
 lum haud credita, adeo præsumpta antē iam opinio de Orestis insidijs cuncto
 rum animis inhæserat. Caterū Thetis ubi Hermionem Oresti iunctam ui-
 det, Andromacham partu grauidam ex Neoptolemo, Molossos mittit domū
 Orestem, eiusq; coniugem de interimendo foetu uitans. Per idem uerò tēpus
 De morte Vlysses tertius crebris augurijs, somnijsq; aduersis, omnes undiq; regionis e-
 ius interpretandi somnia peritissimos atq; solertissimos conducit. Hisq; refert
 inter cætera, uisum sibi sæpius simulachrū quoddam, inter humanū diuinūq;
 uultum formæ perlaudabilis, ex eodem loco repente edi. Quod cōplecti sum-
 mo desiderio cupienti sibi, porrigentiq; manus, responsum ab eo humana uo-
 ce, sceleratam huiusmodi coniunctionem, quippe eiusdem sanguinis atq; ori-
 ginis: nanq; ex eo alterum alterius opera interiturū. Dein percontanti sibi ue-
 hemētius, cupienti q; causas eius rei perdiscere, signum quoddam mari editū,
 interuenire uisum: idq; secundum imperium eius in se iactum, utrunq; disiu-
 xisse. Quam rem cuncti qui aderant exitialem uno ore pronūciant, adduntq;
 caueret ab insidijs filij. Ita suspectus patris animo Telemachus, agris qui in Cē-
 phalenia erāt relegatur: additis ei quā fidissimis custodibus. Præterea Vly-
 ses secedens in alia loca abdita semotaq; somnitorū uim euitare nitebatur. Per
 idem tēpus Telegonus, quem Circe editum ex Vlysse apud Acæam insulam
 educauerat: ubi adoleuit, ad inquisitionem patris profectus, Ithacā uenit, ge-
 rens manibus quoddam hastile, cui quidem summitas marinæ cuiusdam tur-
 turis osse armabatur, insigne scilicet insulæ eius in qua ipse genitus erat. Dein
 edoctus ubi pater Vlysses ageret, tādē ad eum uenit. Ibiq; per custodes agri
 suspectior primo aditū prohibitus, ubi uehementius perstat, ē diuerso repelli-
 tur, clamare occipit, indignum facinus prohiberi se à parentis cōplexu. Ita cre-
 ditum Telegonū ad inferendā uim regi aduentare, acrius resistitur: nulli quip-
 pe compertum, esse alium etiam Vlyssi filium. At iuuenis ubi se uehementius
 & per uim repelli uidet dolore elatus multos custodum interficit, aut graui-
 ter uulneratos debilitat. Quæ postquam Vlyssi cognita sunt, existimans iuuenē
 à Telemacho immisum, egressus foras lanceam quam ob tutelam sui gerere
 consueuerat, aduersum Telegonum iaculatur. Sed postquam huiusmodi ictū
 iuuenis casu quodam subterfugit, ipse in presentem insigne iaculum mittit, fe-
 licissimum

licissimum casum uulnerantis contemplatus. At ubi eo ictu Vlysses concidit gratulari cum fortuna, confiterique optimè secum actum, quod per uim externi hominis interemptus, patricidij scelere Telemachum charissimum sibi liberauisset. Dein reliquum adhuc retentans spiritum, iuuenem percontari, quis nam, & ex quo ortus loco, qui consilio belloque inclytum Vlysem Laërtis filium interficere ausus esset. Telegonus tum cognito parentem esse, utraq; manu dilanians caput, fletum edit quam miserabilem, maxime discruciatum ob illatam per se patri necem. Itaque Vlysi, uti uoluerat, nomen suum matris, insulam quoque in qua ortus esset, & ad postremum insigne iaculi ostendit. Ita Vlysses ubi uim ingruentium somniorum, praedictum ab interpretibus uitae exitum recordatus est, uulneratus ab eo quem minime crediderat, triduo post mortem obiit, senior & iam prouectae aetatis, neque tamen inualidus uirum.

Diāys Cretensis de bello Troiano, ac de reditu Graecorum. FINIS.

CORNELIUS NEPOS,

SALVSTIO CRISPO, S.

Vum multa Athenis curiosè agerem, iuueni historiam Daretis Phrygij, ipsius manu scriptam, ut titulus indicat, qui de Graecis & Troianis memoriae commendauit. Quam ego summo amore complexus, continuo transtuli. Cui nihil adijciendum uel diminuendum rei formidandae causa putauit, alioquin meam esse posset dubitari. Optimum ergo duxi, ita ut fuit, uerè & simpliciter perscripta, sic eam ad uerbum in latinam linguam transuerterem, ut legentes cognoscere possint, quomodo res gestae essent, quas Dares Phrygius memoriae commendauit: qui per id tempus uixit, & militauit, quo Graeci Troianos oppugnarent. Minime Homero credendum, qui post multos annos natus est. De quo Athenis iudiciū fuit, cum pro infans Homerus haberetur, qui deos cum hominibus belligerasse descripsit. Sed haec tenus ista. Nunc ad pollicitum reuertamur.

DARETIS PHRYGII DE EXCIDIO TROIAE,

HISTORIA, COR. NEPOTE interprete.

Elas rex in Peloponneso Aesonem fratrem habuit. Aesonis filius erat Iason, uirtute praestans: & qui sub ipsius regno erant, omnes eos hospites habebat, & ab his ualidissime amabatur. Pelias autem rex ut uidit Iasonem acceptum esse omni populo, ueritus est, ne sibi iniurias faceret, & se regno ejiceret. Dicit Iasoni, Colchis pellem inauratam arietis esse, dignam eius uirtute, ut eam inde auferret, omnia se ei daturum pollicetur. Iason ubi audiuit, ut erat animo fortissimus, & quia loca omnia nosse uolebat, atque clario-rem se existimabat futurum, si pellem inauratam Colchis abstulisset, dicit Peliae regi se uelle eam ire, si uires socerque non deessent. Pelias rex Argum architectum uocari iussit, & ei imperat ut nauem aedificaret quam pulcherrimam, ad uoluntatem Iasonis. Per totam Graeciam rumor cucurrit, nauem aedificari, in qua Colchos eat Iason, pellem auream petiturus. Amici & hospites ad Iasonem

De Argonautarum nauigatione.